

DRAUGAS

2ND CLASS
NOVEMBER 23 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOVEMBER 23, 1993

Nr. 224

Žinios iš Lietuvos - Elta

Žemdirbiai piketavo Vilniuje

Vilnius, lapkričio 22 d. (Elta) — Lapkričio 19 d. Vilniuje, prie Vyriausybės rūmų įvyko žemdirbių piketas. Į atvykusius iš įvairių Lietuvos rajonų ūkininkų, visuomeninių organizacijų atstovus kreipėsi Lietuvos žemdirbių streiko komiteto nariai. Buvo pasakyta daug karčios tiesos apie kritišką Lietuvos žemės ūkio padėtį, iškeltas memorandumas žemės ūkio ministrui Rimantui Karazijai, kitiems vykdomosios valdžios atstovams.

Šiame dokumente išdėstyti ekonominiai reikalavimai — sureguliuoti produkcijos supirkimo kainas ir kvotas, lengvatinėmis sąlygomis įteisinti žemdirbiams ne mažiau kaip 50% žemės ūkio žaliavų ir produkcijos perdavimo įmonių turto akcijų. Iš perdavimo pelno reikalaujama apmokėti tokią pat dalį žemdirbiams skirtų akcijų, kokia buvo apmokėta šių įmonių darbuotojams, kitiems metams skirti žemdirbiams lengvatiniams (iki 8%) kreditams. Pageidaujama, kad nuo 1993 m. gruodžio 1 d. žemės ūkio bendrovės būtų atleidžiamos nuo bendrojo akcizo mokesčio už teikiamas bendrovės nariams paslaugas. Atsakymo iš vyriausybės sutarta sulaukti po dešimt dienų.

Ministras pirmininkas lankėsi Kaišiadoryse

Lapkričio 19 d. ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius lankėsi Kaišiadoryje rajone. Kartu su juo atvyko ir Seimo nariai G. Kirkilas, J. Karosas, V. Liutikas.

Kaišiadorių vyskupijos kurijoje švęstus priėmė kancleris prelatas Jonas Juonys. Daugiausia kalbėta apie Kaišiadoryse stambią katalikišką spaustuvių. Statyba prasidėjo 1992 m. ir ją baigus čia bus spausdinami septynių Lietuvos katalikiškų leidinių leidiniai. Statybai baigti trūksta apie pusės milijono litų, todėl aptartas galimybės gauti lengvatinių kreditų, rasti kitų finansavimo šaltinių.

Kaišiadorių rajono valdyboje įvyko susitikimas su žemės ūkio darbuotojais. Prie įėjimo į salę premjerą pasitiko keli piketetojai. Jų nuomone, A. Šleževičius lapkričio 19 d. turėjęs būti Vilniuje, kur vykstą žemdirbių piketas prie Vyriausybės rūmų. A. Šleževičius į tai atsakė, kad jo išvyka į Kaišiadorys buvo planuojama gerokai anksčiau, o su streikininkais nepavyksta susitarti tik todėl, kad įvykdžius vienus jų reikalavimus, tuojau iškeliami nauji. Atsakydamas į klausimus, ministras pirmininkas pabrėžė, kad alternatyvos privačiam žemės ūkiui nėra, todėl bus daroma viskas, kad ūkininkai kuo greičiau taptų žemės savininkais ir galėtų ją laisvai disponuoti.

Adolfas Šleževičius taip pat susitiko su Kaišiadorių miesto ir rajono pedagogais bei kultūros darbuotojais, su LDDP aktyvu, Kaišiadorių miesto ir Elektrėnų gyvenvietės visuomene.

Rinkimai Kaišiadoryse ir vėl negaliojantys

Sekmadienį, lapkričio 21 d.,

Kaišiadorių apygardoje buvo paskelbti rinkimai: antrą kartą šiais metais renkamas Seimo narys. Į vietą parlamente pretendavo keturi kandidatai: „Lietuvos aid“ žurnalistas Liudvikas Sabutis, Seimo nario Gedimino Kirkilo padėjėjas kaišiadorių Laima Katelevskienė, žemės ūkio ministro padėjėjas Pranciškus Šliužas ir vienas Vilniaus uždaro akcinės bendrovės juriskonsultas Jonas Geležius.

Seimo narys Kaišiadorių apygardoje turi būti išrinktas vietoje Algirdo Brazauskos. Pagal Konstituciją jis neteko Seimo nario įgaliojimų pernai lapkričio mėnesį, išrinkus laikinai einančią prezidento pareigą, o šiemet vasario mėnesį tapo prezidentu. Seimo nario rinkimai Kaišiadorių apygardoje buvo surengti ir vasarą, tačiau jie paskelbti neįvykusiais, nes balsavo mažiau negu pusė rinkimų sąrašuose buvusių rinkėjų.

Sekmadienį rinkimai taip pat laikomi neįvykusiais — balsavo apie 36% apygardos sąrašuose esančių rinkėjų.

Gen. S. Raštikio ir jo žmonos palaikai atvežti į Lietuvą

Lapkričio 19 d., 1:25 val. p.p. Vilniaus aerodrome nušilė skandinavų aviakompanijos SAS lėktuvas, atgabėjęs savanorio, Lietuvos kariuomenės vado, krašto apsaugos ministro generolo Stasio Raštikio ir jo žmonos palaikus. S. Raštikis nuo 1949 m. gyveno JAV. Mirė 1985 m.

Per palaikų sutikimo ceremoniją Vilniaus aerodrome kalbėjo krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, JAV karo atašė Lietuvoje Tiu Kera.

Stasio Raštikio palaikai buvo nuvežti į Vilniaus Arkikatedrą-baziliką, čia buvo aukojamas šventos Mišios. Pavykari gedulingas kordžas išvyko į Kauną. Stasio Raštikio ir jo žmonos Eleonos palaikai pašarvoti Karo muziejaus centrinėje salėje ir buvo lankomi nuo lapkričio 20 d. 11 val. iki lapkričio 22 d. 10 val. 30 min. Palaidoti Petrašūnų kapinėse.

Krikščionys demokratai — penktoji frakcija seime

Seimo valdyba įregistravo Krikščionių demokratų frakciją. Joje dešimt narių. Frakcijos seniūnas — Ignacas Uzdavinys. Vienas iš Krikščionių demokratų partijos vadų Seimo narys Algirdas Saudargas spaudos konferencijoje pasakė, kad Krikščionių demokratų frakciją gali stoti ir kitoms politinėms jėgoms atstovaujantys Seimo nariai, tačiau daugumą joje privalo turėti patys krikščionys demokratai.

JAV Kongreso dovana Lietuvos Seimui

JAV Kongresas Lietuvos Seimui ir Nacionalinei M. Mažvydo bibliotekai padovanojo 800,000 dol. vertės kompiuterinės įrangos bei įvairios literatūros. 1990 metais JAV Atstovų rūmai įkūrė specialų fondą parlamentinėms instancijoms Rytų Euro-

Prezidentas Bill Clinton, Kanados ministras pirmininkas Jean Chretien, Kinijos prezidentas Jiang Zemin ir Filipinų prezidentas Fidel Ramos išlipa Blake saloje, Washington valstijoje, kur įvyko Azijos-Pacifiko šalių vadų pasitarimas.

Seimas nebuvo informuotas dėl pasirašytų su Rusija sutarčių

Vilnius, lapkričio 20 d. — Į Lietuvos vienos dienos vizitui atvykusio Rusijos ministro pirmininko Viktoro Černomyrdin delegacijoje buvo tiek daug žmonių, kad turėjo atskirti dviem lėktuvais.

Kartu atvyko dar keletas Rusijos ministrų, jų pavaduotojų, daugelio stambių įmonių vadovų, Karaliaučiaus ir Tatarstan vadovai. Rusijos ir Lietuvos premjerai kalbėjosi apie valandą, po to buvo pasirašyti susitarimai dėl prekybos ir ekonominių santykių, oro susisiekimo, upių laivybos, prekybinės jūrų eilės, automobilių transporto, Rusijos kariuomenės ir krovinių tranzito iš Vokietijos, vidaus reikalų

poje plėtoti. Išsiaiškinti poreikius, Lietuvos Seimui skirta siunta buvo sukomplektuota ir prieš keletą mėnesių pradėta gabenti į Vilnių. Fondo ekspertai padėjo ją įdiegti.

Tai geriausia šiuo metu Lietuvoje kompiuterinė technika. Netrukus iš Seimo ar M. Mažvydo bibliotekos bus galima susijungti su Vakarų Europos ir JAV kompiuterinių duomenų bankais. Taip pat gauta personalinių kompiuterių 50-čiai darbo vietų įrengti, 40 lazerinių spausdintuvų, daug dauginimo technikos, įrangos vidaus tinklams išplėsti.

Daug Lietuvos vaikų nebelanko mokykloms

Per pastaruosius penkerius metus Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose gyventojų sudėties moksleivių skaičius sumažėjo 13,389. Ir tai — ne vien tik gyventojų skaičiaus pasikeitimo atspindys. Valstybinė švietimo inspekcija patikrino, kaip vykdomas Lietuvos švietimo įstatymo 19-asis straipsnis, įteisinantis privačią mokyklą iki 16 metų.

Nustatyta, kad šiuo metu Lietuvoje nesimoko 3,948 vaikai iki 16 metų. 2,020 iš jų nėra baigę ne pradinės mokyklos. Tai — inspekcijos nuomone, armija mažaraščių. Priežastys — analizuojamos. Viena iš jų — transportas. Pabrangus benzinui, labai sumažėjo autobusų eismas periferijoje. Dalis vaikų nelanko mokykloms vien dėl to, kad negali joms pasiekti.

Marijampolė sako, kad mokėjimas už šildymą nelogiškas

Marijampolė, lapkričio 9 d. — Marijampolės miesto tarybos sesijoje buvo diskutuojama apie mokesčių už šiltą ir šaltą vandenį bei dujas.

Tarybos narys Lionginas Šepkus pasiūlė kreiptis į vyriausybę, kuriai sesijoje buvo pritarta, o tarybos statybos ir urbanistikos bei miesto ūkio nuolatinei komisijai jį pakoreguoti.

Kreipimesi į vyriausybę teigiama, jog miesto taryba, daugelio gyventojų pageidavimu apsvačiusi Lietuvos vyriausybės 1993 m. rugsėjo 17 d. nutarimą „Dėl atsiskaitymo už gyvenamųjų patalpų nuomą ir komunalines bei ryšių paslaugas tvarkos“, konstatuoja, kad „sprendimas mokėti už šaltą ir šiltą vandenį bei dujas ne pagal vartotojų skaičių, o pagal gyvenamųjų patalpų bendrą plotą yra neteisingas mažesniųjų požymių ir prieštarauja logikai“.

Kreipimesi teigiama, jog mokesčių našta užkraunama gausiausiai ir neturtingiausiai visuomenės sluoksniui — pensininkams, kurie, užauginę vaikus, lieka gyventi erdviuose butuose.

Pasiūlymas jiems keisti butą į mažesnę ar įleisti nuomininkus „praktiškai ir moraliniu požiūriu sunkiai realizuojamas“, todėl, sakoma kreipimesi, šis nutarimas „sukels naują įtamą ir nusivylimą visuomenėje, dar labiau nusmukdys senųjų žmonių pragyvenimo lygį“.

Žemdirbių problemoms reikia kitų sprendimų

Vilnius, lapkričio 20 d. — Kad penktadienį prie vyriausybės rūmų kartu piketavo ūkininkai ir bendrijų žemdirbiai, rodo, kad padėtis labai sunki.

Maisto apdirbimo pramonės įsiskolinusios už žaliavas 150 milijonų litų, už pavasarį supirktus galvijus tesumokama tik dabar, kai kaina pasikeitė keliais kartus. Vyriausybė neranda priemonių, kaip sutvarkyti atsiskaitymą. Lietuvos laukiose liko nenupjauta apie 60,000 ha javų, nenurauta 25% linų, nesuarta 1 milijonas ha dirvų. Supirkti kainos tokios menkos, kad žemdirbio uždarius 40-50 litų! (10-12 dol.) per

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Pacifiko-Azijos šalys sutarė siekti vieningos rinkos

Seattle, Washington, lapkričio 20 d. (NYT) — Prezidentas Bill Clinton buvo šeimininku prie Seattle miesto Washington valstijoje vykstančioje trylikos Pacifiko pakraščio šalių prezidentų konferencijoje aptarti šių šalių prekybos ryšius. Jie posėdžiavo Blake saloje, tos srities indėnams būdingame „ilganamyje“, kuriame indėnų senūnai renkami tartis svarbiais jų gentims klausimais.

Prezidento Clinton tikslas šia proga buvo puoselėti laisvos rinkos mintį ir užtikrinti Amerikai vietą greitai augančiose Azijos rinkose.

Po tris valandas užtrukusių plačiai apėmusių diskusijų su trylikos šalių prezidentais (tai buvo pirmas kartas, kai tiek daug Azijos vadų suvažiavo tartinis, prez. Bill Clinton spaudos konferencijoje pareiškė, kad šiame jų susitikime „buvo padėti pamatai Azijos-Pacifiko Bendrijai, kuri „vaidins vis didesnę rolę mūsų šalyje“, bendradarbiaudama su mumis, plečiant prekybą, mažinant tarifus ir sukuriant naujų darbų.“

„Bent dabar pirmą kartą mūsų regionas turi progą diskutuoti tokius klausimus, kaip prekybos kliūčių pašalinimą ir ekonominio augimo tempo išlaikymą. Jei manęs paprašytumėte vienu sakiniu susumuoti ką sutarėme“, kalbėjo B. Clinton, „pasakyčiau taip: Mes sutarėme, kad Azijos-Pacifiko sritis turi būti vieninga, ne suskaldyta“.

„Mes sutarėme, kad mūsų ekonominė politika turi būti atvira, ne uždara“, pasakė prezidentas. „Mes taip pat sutarėme, kad turime pradėti, pademonstruoti tą įsitikinimą ir daryti viską, ką tik galime, kad iki gruodžio 15 d. būtų pasirašyta gera globalinės prekybos sutartis, kuri sumažintų tarifus ir nustatytų tarptautinės prekybos gaires“.

Pirmą kartą tiek daug šalių vadų

Prezidentas nustatė sportišką, neformalų toną, apsirėngdamas sportiniu odiniu švarku ir languotais miškininko marškiniais. Sportiškai apsirengę ir visų kitų šalių vadai, išskyrus Kinijos prezidentą, kuris dėvėjo išeiginį kostiumą.

Maža krosnele apšildytame ilgnamyje prezidentai, pasiėmę tik po vieną vertę ir pavaduotoją, susėdė laisvai taršiai įvairiais regioninės prekybos klausimais. Vienas ten dalyvavęs pareigūnas pastebėjo, jog jei pasaulis yra tapęs globaliniu kaimu, tai to kaimo pagrindinė gatvė, kur vyksta daugiausia prekybos, yra kur nors Pietų Kinijos jūroje, į Seattle suvažiuosius Azijos šalių centrinę mėnesį. Tuo tarpu už 20 centų supirktas pienas, dar per pusę praskiestas, parduotuvių jau kainuoja 50 centų.

Pikete Seimo narys Kazimieras Uoka pažadėjo, kad visuotinio streiko metu Darbininkų Sąjunga padės valstiečiams pardavinėti pieną miestuose. „Tik kooperacija galės pažaboti perdurbimo pramonės monopoliją. Kooperuoti reikės ne tik auginant derlių ar gyvulius, bet ir perdurbant ir parduodant produkciją“, kalbėjo K. Uoka.

niam taške.

Trylikai Pacifiko pakraščio šalių vadams mojuojant fotografams, susidarė vaizdas, kad jie mojuoja Amerikos žmonėms ir tai priminė prezidento Clinton argumentą, kad amerikiečiams vis daugiau darbų priklausys nuo eksporto šioms šalims, kad Amerikos gaminių rinkos vis labiau bus Lotynų Amerikos ir Azijos šalyse, o ne anapus Atlanto.

Bijo būti Amerikos dominuojami

Bet Azijos šalys labai atsargiai žiūri į tai, kad jos nebūtų Amerikos per glaudžiai suvaromos kartu, iš dalies bijodamos būti Amerikos dominuojamos ir kratydamosi Amerikos reikalavimų žmogaus teisių srityje, kuriuos JAV riša su prekybos sąlygomis. Tiesiogiai atsispindėjo ir Japonijos užsienio ministro Tsutomu Hata pasakyme spaudos konferencijoje, kad Azijos-Pacifiko Ekonominė Bendrija (APEC) turi vystytis palaipsniškai, sudarant vieną po kito susitarimus, dėl kurių visi (ne tik dauguma) gali visiškai sutikti.

Ten suvažiavę vadai, pasibaigus jų svarstymams, paskelbė savo vizijos pareiškimą, kuriame buvo daug bendrų pasakymų ir mažai specifikos. „Šioje erioje, pasibaigus Šaltajam karui, turime progą padėti naują ekonominį pagrindą Azijos-Pacifiko sričiai, kuriame bus pajungiami mūsų skirtingų ekonomijų energija, sustiprintas bendradarbiavimas ir skatinama ekonominė gerovė... Mūsų susitikimas rodo, kad Azijos-Pacifiko sritis igijo naują balsą pasauliniuose reikaluose“.

Pareiškimu buvo kalbama, kad naujoji bendrija skatina kooperatyvų bendrijas globalinėms ekonominėms problemoms ir atvira tarptautinės prekybos sistemai, pagerintą švietimą ir techninį išsimokslinimą ir pažangą telekomunikacijų bei transporto srityse bendrijai priklausančiose šalyse.

Prezidento Clinton tikslas šioje konferencijoje buvo užtikrinti, kad Amerika nebūtų palengva išstumta iš šių šalių augančios ekonomijos, kuri auga dvigubai greičiau, negu Europos. Daugelis šių šalių jau turi išvystčiusius glaudžius prekybinius ryšius savo darbe.

Lapkričio 18 d. APEC įnarius išrašė Meksiką ir Papua Naująją Gvinėją, o sekančiais metais priims ir Čilę. Dabartiniai nariai yra Australija, Brunei, Filipinai, Indonezija, Japonija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Hong Kongas, Kanada, Kinija, Malajzija, Naujoji Zelandija, Pietų Korėja, Singapūras, Taivanas ir Tailandija.

KALENDORIUS

Lapkričio 23 d.: Šv. Klemenas I, šv. Kolumbanas, šv. Miguel Pro; Lakštutė, Doviltas. Lietuvos kariuomenė atkurta 1918 metais.

Lapkričio 24 d.: Šv. Andriejus Dung Lac, kankinys; Krizogonas, Mantvinas, Rumbaudas, Žybartė.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

KLAUSIMAI – ATSAKYMAI

I klausimus atsako dr. Rėda Augūnaitė-Webber.

— **Kaip čia iš tikrųjų yra?** Paskutiniu metu beveik kasdien per televiziją kalba (ir garsina), laikraščiai rašo vis apie cholesterolio žalą organizmui. Aš labai stengiuosi visiškai nevartoti maisto, kuriame yra cholesterolio, o niekaip negaliu visiškai jį atsikratyti. Ar organizmas pats cholesterolį gamina?

— **Taip. Organizmas gamina maždaug du ar tris kartus tiek cholesterolio, kiek žmogus Amerikoje jo gauna su maistu.** Tą žinant, lengva suprasti, kodėl papildomas cholesterolis iš maisto sukelia tiek problemų. Reikia stengtis valgyti kuo liesnį maistą, vengti kiaušinių ir kitų gyvulinių produktų su dideliu riebalų kiekiu.

— **Mano sūnus staiga pradėjo būti alergiškas pienui.** Vaikystėje jis jokių problemų neturėjo, o dabar negali visiškai pieno vartoti. Jis yra 18 metų amžiaus, labai sveikas ir atletiškas jaunuolis. Man rūpi, ar jis gaus pakankamai kalcio iš kito maisto, kai negali gerti pieno?

— **Pienui alergiškas žmogus negali suvirkinti „lactose“ piene, nes jo organizme trūksta fermentų, vadinamų „lactase“.** Kadangi šis fermentas negali virškinti cukraus, natūraliai randamo piene, išgėręs pieno ar suvalgęs pienuose produktų, pajunta viduriuose dieglius, spazmus, išpūtimą arba net viduriavimą. Įdomu, kad kai kurie žmonės, nors pienui alergiški, gali vartoti pieno gaminius: sūrį, ledus, jogurtą. Parduotuvėse yra pieno be „lactose“ (lactose free). Jeigu ir to jūsų sūnus negali gerti, tai kalcio gali gauti iš žalių daržovių (ypač tu, kurios turi tamsiai žalius lapus), kai kurių žuvų (lašišos, sardinų), arba gali imti šio mineralo tabletes.

— **Mano brolis tvirtina, kad „bičių duona“ (bee pollen) sulėtina senėjimo procesą, jeigu vartojama kasdien.** Ar verta pirkti tas kapsules ir vartoti?

— **Jokiais tyrimais nėra įrodyta, kad „bičių duona“ atitolina senatvę.**

— **Ant mano vaistų buteliuko parašyta, kad juos reikia imti kas 4 valandas.** Ar tai reiškia, kad turiu keltis naktį ir imti vaistus? Taip pat rašoma, kad vaistus reikia imti su valgiu. Kaip tą suprasti?

— **Noriu dar kartą pabrėžti, kad reikia gerai išsisklausinėti savo gydytoją arba vaistininką, kaip imti prirašytus vaistus, tuomet nekils jokių abejonių.**

Jeigu specialiai neparašyta, kad vaistus reikia imti visą parą (24 hours, around the clock), tai nereikia keltis naktį ir imti tabletes, pakanka tik imti dieną. Kai patariama vaistus vartoti su valgiu, nebūtina pertraukti valgytą ir ryti tabletes, bet reikia paimti tuoj po valgius. Tai yra dėl to, kad kai kurie vaistai geriausiai veikia, kuomet žmogaus skrandis pilnas, arba ir dėl to, kad maistas sulauko nuo skrandžio suerzini, vaistus paėmus.

— **Gydytojas mano vyrui pasakė, kad jo prostata yra padidėjusi.** Ar reikia tokią prostatą nedelsiant išoperuoti? Ar ji greit didės ir toliau?

— **Jeigu prostatatoje nerasta vėžio žymių, skubios operacijos nereikia.** Kartais ši padėtis

nesikeičia gan ilgai arba net šiek tiek pasitaiso. Geriausia dažnai lankytis pas gydytoją ir tikrintis, ar nėra pasikeitimų. Jeigu pamatys, kad padėtis blogėja, bus galima operuoti. Žinoma, kaip minėjau, jeigu yra vėžio ląstelių, reikia tuojau operuoti. Anksti padarius operaciją ir vėžio užuomazgą pašalinus, jokio pavojaus nebėlika.

— **Mano tėvas yra netoli 90 metų amžiaus.** Jis yra gan sveikas, judrus, o cholesterolio kiekis kraujyje nelabai aukštas. Tėvas taip pat labai mėgsta kiaušinius, kiaušieną. Gydytojas jam nelpė laikyti kokios ypatingos dietos ar saugotis riebesnio maisto. Liepė valgyti, ką nori ir kiek tik nori. Tačiau man vis tiek rūpi. Kiek ilgai trunka, kol kraujo induose prisirenka daug cholesterolio ir užblokuoja arterijas?

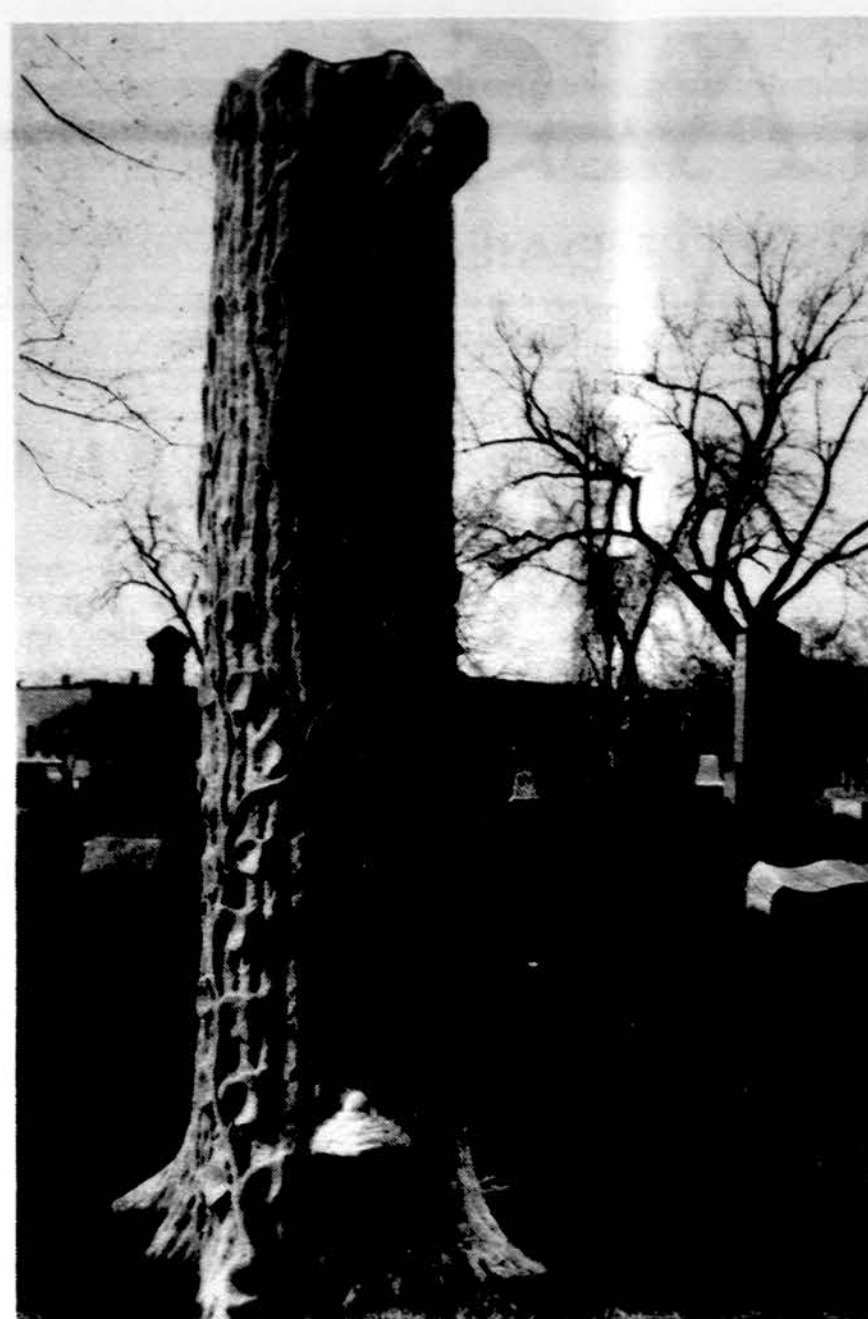
— **Arteriosklerozė neišsivysto per kelias dienas ar savaites.** Trunka kelerius metus, kol pasirodo pirmieji šios ligos simptomai. Jeigu jūsų tėvas yra pusėtinai sveikas ir periodiškai pasitiksina sveikata, nėra reikalo per daug rūpintis jo dieta. Senesni žmonės iš viso mažiau valgo, tik reikia pasirūpinti, kad valgytų daržovių, vaisių, daug gertų vandens ar kitokių skysčių. Svarbu ir kasdieninė mankšta, pagal išgales. Ypač reikia daug vaikščioti, judėti, nes mankšta taip pat padeda išvengti arterijų užsikimšimo.

— **Esu 59 metų moteris ir dažnai kenčiu nuo šlapimo pūslės uždegimų.** Girdėjau, kad kava ir arbata gali sukelti tuos uždegimus. Nors aš per daug kavos nesuvarioju (maždaug keturis puodelius per dieną), bet norėčiau žinoti, ar reikia kavos vengti?

— **Kava, arbata, šokoladas, pipirai ir kai kurie kiti aštrūs prieskoniai (o taip pat alkoholis) gali suerzinti šlapimo pūslę, kartais net sukelti uždegimą arba pagreitinti jo išsivystymą, jeigu prasidėjęs dėl kitų priežasčių.** Asmenys, kurie dažnai serga šia nemalonia liga, turi gerti ypač daug skysčių (žinoma, tik ne kavos ir arbatos, nors žolinė arbata, ypač ramunėlių, yra nekenksminga, gali būti net naudinga).

— **Aš savo bute turiu daug kambarinių augalų, bet mano mama sako, kad nelaikyti augalų gėlių miegamajame naktį, nes jos suvarčioja deguonį ir tuo būdu yra kenksmingos.** Ji sako, kad ir lignoninė vakare iš palatos būdavo išnešamos gėlės, o ryte — vėl įnešamos. Ar tai tiesa?

— **Tiesia, kad augalai dieną gamina deguonį, o naktį ji patys naudoja (kaip ir kiti gyviai, įskaitant žmones).** Bet reikėtų tikrai daugybės augalų kambariame, kad jie sunaudotų reikalingą deguonį ir pakenktų žmogui. Taip pat tiesa, kad seniau lignoninė būdavo vakare iš palatų išnešamos gėlės, tačiau taip daugiau nedaroma. Dabar kaip tik patariama kambariuose auginti gėles (t.y. lapuotus augalus), nes labai svarina orą, sutraukdami į save dalį kenksmingų chemikalų, atsirandančių nuo dažų, baldų, rūkymo ir pan. Be to, augalai kambariame, ypač žiemą, džiugina akį, sukelia geresnę, pozityvesnę nuotaiką, todėl verta jais puošti savo aplinką, nesirūpinant apie jų sunaudojamą deguonį.

Kenkelio paminklas Oak Woods kapinėse Čikagoje.
Nuotr. Martyno Vidzbelio

SAVANORIS

ANTANAS JARŪNAS

Sunku pasakyti, kada pirmieji savanoriai pasirodė Lietuvos gyvenime. Sakoma, kad tai buvo pirmieji pilių gynėjai, vadinami vyčiais. Kiti sako, kad savanoriai — tai buvo sukilėliai 1831 ir 1863 metais. Tuomet daugiausia baudžiauninkai su dalgiais rankose stėjo prieš piktus, iki dantų ginkluotus, kazokus. Po penkiasdešimt penkerių metų savanoriai stėjo į kovą prieš kiekvieną Lietuvos priešą. Tik tie vyrai, kurie stėjo kurti Lietuvos kariuomenę prieš mobilizaciją, vadinosi savanoriai-kūrėjai. Po sovietų ir nacių okupacijos, tuščiančiai išėjo į miškus savo noru ir tapo partizanais savanoriai.

Dar prieš 1991 m. sausio 13-tą savanoriai jau būdavo tėvynės sargyboje. Vieni savanoriai stėjo į tarnybą, ieškodami nuotykių, kiti romantiško gyvenimo, bet daugumai jaunų vyrų ir merginų kelia parodė tėvynės meilė. 1991 sausio 17 d. buvo įkurta savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba, sutrumpintai — SKAT'as.

IEŠKANT PAGALBOS LIETUVAI

Lithuanian Mercy Lift pirm. Jurgis Lendraitis lapkričio 15 d. buvo nuvykęs į Vašingtoną. Jo tikslas: susitikti su įvairiais JAV valdžios pareigūnais ir juos supažindinti su dabartinėmis Lietuvos problemomis, ypač trūkumais sveikatos apsaugos sistemoje. Per pirmą susitikimą su ambasadoriaus Strobe Talbott patarėju buvo sužinota, kad JAV valdžios departamentas labai mažai dėmesio kreipia į Lietuvą po rusų kariuomenės išvedimo. Šiuo momentu JAV rūpinasi, kad rusai, kurie gyvena Latvijoje ir Estijoje, nebūtų skriaudžiami...

Kitas susitikimas įvyko su Valstybės departamento Pabalstybių skyriaus darbininkais. Buvo diskutuota, kaip būtų galima gauti pagalbą per Amerikos vyriausybę nemokamai persiųsti LML surinktus vaistus, medikamentus ir medicininę aparatūrą į Lietuvą. Šio posėdžio metu atsitiktinai atėjo amb. Lietuvai Darryl Johnson. Jis į JAV atvykęs praėjusio mėnesio savo darbo reikalais, o dabar planavo susitikti atvykstanti, naujai paskirtą JAV joms Lietuvos ambasadorių Alfonsą Eidintą.

LML pirm. Jurgis Lendraitis (kairėje) ir JAV ambasadorius Lietuvai Darryl Johnson, susitiko Vašingtone, DC.

METINIS SVEIKATOS TIKRINIMAS

Kasmetinis sveikatos patikrinimas yra pati efektingiausia priemonė apsaugoti nuo rimto susirgimo. Kiekvienas iš mūsų, kai susergame, einame pas daktarą. Bet retas pagalvoja, kad patikrinti sveikatą, nors ir nesergant, yra labai svarbu. Nepaisant, kokio amžiaus bebūtumėte, šiais laikais galima išvengti daug rimtų ligų, ar jas efektingiau gydyti, jei jos yra anksti surandamos. Nesvarbu, ar esate jaunas, ar senas, pačioje pradžioje surastą ligą galima greičiau ir lengviau pagydyti, negu užsisenėjusią ir kūne jau įsigalėjusią.

Jeigu lankotės pas daktarą reguliariai, pvz., dėl reumato, aukšto kraujo spaudimo, ar kito chroniško negalavimo, vis tiek yra labai svarbu iš pagrindų patikrinti sveikatą kartą metuose. Nuolatinių vizitų metu daktaras koncentruojasi į jūsų specifinę ligą ir gali neatsižvelgti dėmesio į ankstyvų kitų ligų ženklus.

Daktarui reikia jūsų tautos

Kai jūs kartą metuose tikrinatės savo sveikatą, yra labai svarbu, kad daktarui pasakytumėte viską, kaip jaučiatės, ką skauda ir pan. Daktaras nori ir turi žinoti jūsų išsamią ligos istoriją arba sveikatos stovį.

Kitoje pusėje: Izabel Djalinska Comtesse de Szodeiken nee princess Czartoriska Decedee Mars 1881

Ten išsisi grafas Augustas Vilhelmas Dzialynskis ir jo pirmoji žmona, kunigaikštė Izabelė Čartoriskaitė. Vyriai pakeitęs pavardę į „Kenkelis“, kitur — „Kenkel“, ji rašėsi Joanna Kenkel.

Kenkelis gimęs Klaipėdoje, kurios apylinkėse valdė Šadeikių dvarą. Jį praradęs dėl dalyvavimo 1863 m. sukilime. Paminklo įrašyta, kad Kenkelis buvo didysis Lietuvos vėliavnešys 1863 metų sukilime.

Prieš 130 metų jis nešė Lietuvos vėliavą į mūšio lauką, o dabar išsisi visų užmirštas. Per žmonos kapą padarytas takelis, o paminklo įrašas vos išskaitomas ir ilgainiui visai išnyks.

Kenkelis — tai 1863 sukilimo savanoris, kuris 1895 metais nusinešė į kapą ir savo paslaptį. Gal iki 1995 metų mūsų tautiečiai suras galimybę perkelti „Didįjį Lietuvos vėliavnešį Kenkelį“ į lietuvišką aplinką, lietuviškas kapines.

vai visais atžvilgiais sustiprėti. Baigiant dieną Vašingtone, teko dar aplankyti Pentagoną.

Ten Jurgis Lendraitis susitiko ir padėjo skyriaus vedėjų, kuris rugpjūčio mėn. padėjo persiųsti penkis LML talpintuvus į Lietuvą. Taip pat teko susitikti su Jennifer Patterson, Christian Relief Services pareigūne, kurios pastangomis LML yra gavusi daug pagalbą per paskutinius metus.

Nors buvo numatytas susitikimas su JAV prez. Bill Clinton, bet dėl jo rūpesčio NAFTA klausimo balsavimu susitikimą teko atidėti kitam kartui. JL

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytos adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol., savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuodžiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

toriją arba sveikatos stovį. Būkite pasiruošę daktarui pasakyti apie:

1. bet kuriuos pasikeitimus jūsų sveikatos reikaluose, atsiradusius po paskutinio patikrinimo;
2. problemas, kurias pastebite vaikščiojant ar dirbant, regėjimo ir girdėjimo trūkumus, sutrikimus;
3. vaistus, kuriuos naudojate;
4. jūsų kasdieninę sąvartą;
5. jūsų maitinimąsi — dietą, minkštą, ar rūkote ir t.t.

Metiniame sveikatos patikrinime klausite daktaro apie viską, kas jums rūpi ir ko nežinote. Klausite ir pasi-

tarkite su daktaru, jei turite neaiškumų ar nesuprantate įvairių tyrimų rezultatų. Atminkite, juo geriau jūs būsite informuoti, tuo lengviau ir tiksliau galėsite spręsti apie savo sveikatos stovį.

Naudotasi „Chicago Department on Aging“ informacija. Vertė ir spaudai paruošė Aldona Šmulkštienė ir Birutė Jasaitienė.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA

166 East Superior, Suite 402

Valandos pagal susitarimą

Tel. — (1-312) 337-1285

Kab. tel. (312) 585-0348;

Rez. (312) 779-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą, pirm. ir ketv. 12-4

6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINES LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. (708) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS

CHIRURGIJA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie

Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.

Sėd. pagal susitarimą

Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545

Priklauso Holy Cross ir

Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center-

Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,

Naperville, IL 60563

Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166

DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street

Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6

Šeštadieniais pagal susitarimą

ANUOMET IR ŠIANDIEN

Šią lapkričio 23 dieną sukanka 75 metai nuo tos dienos, kada buvo išleistas pirmas išakymas pradėti organizuoti Lietuvos kariuomenę. Ilgus amžius išgyvenusi Likimo jai skirtoje pavoje vietoje, lietuvių tauta išsiugdė karingą dvasią, jai padėjusią išlikti gyva ir tuo, kas ji yra.

Apie 1918-1940 metų laikotarpio buvusią kariuomenę dar nemažai žinome, nes dar yra daug gyvų vyrų, tarnavusių jos eilėse. Šiandien gali būti įdomiau ir naudingiau pažvelgti tas negausias žinias apie šiuo metu Lietuvoje atsikuriantis naująsias krašto gynybos pajėgas ir jų organizaciją.

Skirtingai nuo ano meto kariuomenės, daugeliu atvejų iš naujų ar savanorių priėmimo punktų vyrus siuntusios kone tiesiai į kautynes, 1991 metais atsikurianti kariuomenė organizavosi prieš dar okupuotoje šalyje, kai žmonės savanoriškai rinkosi saugoti ir ginti centrinės atgimstančios valstybės institucijas. Iš to sąjūdžio kilo ir Savanoriška krašto apsaugos tarnyba – SKAT. Karinės organizacijos reikalus pradžioje tvarkė Krašto apsaugos departamentas, vadovaujamas civilio asmens, gydytojo, tituluojamo direktoriumi; departamenta pavadinus ministerija, – ministro Audriaus Butkevičiaus.

Pamažu mezgėsi ryšiai su NATO organizacija. Tie ryšiai buvo naudingi, sudarant atsvarą Lietuvoje tebesančios rusų kariuomenės grėsmė. Iš NATO kariuomenių Lietuva susilaukė ir kai kurios paramos aprangą, transporto priemonėmis ir kt. Buvo sunkumų ir su uniformomis, patalpomis, kitais poreikiais. Sunkiuji ginklų, pvz., artilerijos, sunkiųjų šarvuotųjų neturima.

Nuo paskutinio nepriklausomybės metų Lietuvos kariuomenės gyvenime ir karyboje įvyko labai didelių pasikeitimų. Pasikeitė politinė padėtis, kariuomenės uždaviniai, žmonių dvasia, todėl negalima buvo atkurti 1940 metais sužlugdytos kariuomenės, suorganizuotos, remiantis pas. karo pavyzdžiu. Nejudrus pėstijos pulkai, arklių traukiama artilerija, silpna prieššarvinė ir priešlėktuvinė gynyba šiam metui nebetinka ir neturi prasmės. Iš buvusių tradicijų priešų (Vokietijos, Lenkijos) atsikurianti mūsų kariuomenė susilaukė net dovanų ginklų. Europos valstybės savo saugumą mato jau jungtinėse pajėgose.

Atsikuriantioje kariuomenėje gana ryškiai matoma rusų ka-

riuomenės įtaka. Taip buvo ir 1918-1920 metais, nes ir tada daugumas karininkų buvo baigę Rusijos karo mokyklas. Dabar dar tebesą gyvi 1919-1940 metų Lietuvos karo mokyklą baigę karininkai jau per senį ir neretai palaužti sovietinių persekiojimų, kad dar tikėtų rikiuotei. Tenka girdėti abejonių, ar tie buvę sovietiniai karininkai verti pasiūlymų. Nėra įmanoma patirti, ką jie tikrai galvoja, ką jie jaučia, bet ir prieš 75 metus to nebuvo galima padaryti su buv. cariniais karininkais. Tie buvusieji sovietiniai karininkai, kurie nepabūgo stoti į laisvės kovotojų eiles patioje kovos pradžioje, savo nusistatymą parodė jau tada, nepaisydami rusų grasinimų ir karinės pensijos praradimo.

„Gimtajame krašte“ neseniai buvo išspausdintas KA ministro A. Butkevičiaus spalio 20 d. įsakymas, kuriuo skelbiama Lietuvos kariuomenės sudėtis: ginkluotųjų pajėgų štabas, I motorizuota desantinė brigada, karinės oro pajėgos, komendantinis batalionas, Ignalinos VAE apsaugos batalionas, atskiras taikos palaikymo batalionas, centrinis poligonas, arsenalas, krašto apsaugos tarnyba (SKAT), centrinė medicinos tarnyba, ryšių ir spec. technikos tarnyba, karinių objektų inspekcija. Šiame sąraše neminima jūros flotilė ir jos priklausomumas. Gali būti, kad po šiais pavadinimais slepiasi, anksčiau kitaip vadinti, daliniai ar dalys.

Šalia čia išvardintų dalių bei istaigų, priklausantių Krašto apsaugos ministerijai, dar yra bene du pulkai, priklausą Vidaus reikalų ministerijai. Jie vadinami vidaus kariuomene. Tai visiškai kopija sovietinėje santvarkoje buvusios NKVD kariuomenės, visai nepriimtina demokratiniame santvarkoje. Visos karinės pajėgos turi būti vienoje vadovybėje.

Ivairiais keliais mus pasiekia

nedaug informacijos apie Lietu-

vos naujosios kariuomenės

gyvenimą bei reikalus. Reikia

tai apgailestauti, nes užsi-

daroma nuo galimumo atgai-

ti, o toliau puoselėti tarpu-

kario kariuomenės tradicijas,

mokyti iš jos patirties. Emig-

racijos kariai galėtų būti geras

atsiminimų šaltinis tradicijoms

ir sveikai lietuviškai karinei

dvasiai atgaivinti. Visos senos

kariuomenės savo tradicijas

puoselėja, jas brangina ir jomis

didžiuojasi. Juk giedame „iš

praeities Tavo sūnūs te stiprybę

semia“. Šią dieną visi lietuviai

savo kariuomenei linki dvasios

ir kūno stiprybės.

Vytėnis Statkus

1918-jų METŲ LAPKRIČIO 23-jį

Prieš 75 metus, 1918 m. lapkričio 23 d., Valstybės Tarybos būstinėje, Vilniuje, karininkai J. Kubilius, St. Nastopka ir (ministro pirmininko adjutantas) A. Juozapavičius suredavo ir išspausdino šitokią įsakymą: „Apsaugos ministerijos įsakymas Nr. 1. Lapkričio 23 d. 1918 m. Vilnius. 1) Steigiu Apsaugos Tarybą iš šių asmenų: pulkininko Chaleckio, papulkininko Nastopkos ir papulkininko daktaro Nagevičiaus. 2) Pulkininką Kubilių skiriu Apsaugos Ministerijos štabo viršininku. 3) Pulkininką Galvydį-Bykauską skiriu pirmojo pulko vadu, steigiamo Alytuje. Jam įsakau tuojau pradėti prisiūsią darbą ir pasirinkti sau reikalingą kadra“. (Pasirašė) Apsaugos ministras prof. A. Voldemaras. Štabo viršininkas papulkininkis J. Kubilius. Tad lapkričio 23 d. yra Lietuvos kariuomenės įsteigimo data.

Tai dienai V.T. karių registracijos komisijoje buvo užsiregistravusių apie 100 karininkų, karo valdininkų bei karo gydytojų ir apie 50 kareivių, kurių apūrinimui V.T. neturėjo lėšų.

1917 m. vasarą, Rusijos karo frontų paskirose vietovėse buvo susiorganizavę kariniai lietuviai „batalionai“, tačiau rusų revoliucijos eigoje jie buvo nuginkluoti, o lietuviai kariai grįžo į Lietuvą individualiai ir be jokių ginklų. Be to, juk tada Lietuvoje dar šeimininkavo vokiečiai, kurie ilgai priešinosi lietuvių ginklavinimui. Tuo tarpu lenkai savo karinius dalinius jau turėjo nuo pat karo pradžios. Net latviai išlaikė savo „latvių šaulių pulkus“.

Savo kariuomenės organizavimas, ypač pradžioje, vyko labai sunkiai. 1918 m. lietuviai veikė savo politikoje vadovavosi pasitikėjimu ne kariniu savo tautos pajėgumu, bet eventualia pagalba iš svetur. Krašto gynimo organizavimas nebuvo laikomas pačiu svarbiausiu ir skubiausiu valstybės kūrimo reikalu. Inteligentai norėjo būti pacifistai. Pirmajame ministrų kabinete nebuvo atskiro Krašto apsaugos ministro. O ministras pirmininkas, pasiėmęs ir Apsaugos ministro pareigas, 1918. XI.14 d. pristatydams savo sudarytą ministrų kabinetą, sakė, kad, esą, Lietuva nenorinti su nieku kariauti, ir už tai jai kariuomenė nesanti reikalinga; pakaks, sako, milicijos ar policijos vidaus tvarkai palaikyti, o valstybės sienoms saugoti užteks „sargybų“. Gyvenimo tikrovė labai greitai parodė tų teigimų naivumą.

KAZYS BIZAUSKAS: LIETUVOS ATSTOVAS JAV

PRANAS ZUNDĖ

45

2. LENKIJOS AGRESINGUMAS. P. Stetson pažymėjo, kad jam teko gerai susipažinti su Lenkijos tiek oficialių, tiek visuomeninių sferų nuomone. Lenkijoje nesą agresingumo tendencijos. Bendrai suglaudus, lenkų nuomone išreiškiama šitaip: „Mes atgavom visas mums priklausomas žemes; daugiau nenorime, ką turime – ginsime! Niekas nenori karų, nė karo su Lietuva. Kam tas bereikalingas šauksmas apie Lenkijos agresingus planus prieš Lietuvą? Atsakiau, Liublino Unijos idealų skiepėjimas visuomenėje parodo Lenkijos agresingus norus Lietuvos linkui. Be to, kaip suprasti straipsnius tilpusius, pavyzdžiui, „Polska Zbrojna“?

– „Polska Zbrojna“ neatstovauja jokios nuomonės. Žinios apie Lenkijos agresiją esančios provokacija. Jis tetai gerai ištyręs. Kokiame nors mažai teskaitomame, netakingame tolimos provincijos laikraštyje tilpsta petitu atspausdinta žinė. Ji pasigaunama ir išnaudojama Vokietijoje ir Rusijoje.

– Gal ir yra kiek provokacijos – atsakiau, – bet mes lietuviai gerai žinome Lenkijos norus link Lietuvos. Jokios oficialinės nuomonės mes neįtikins.

3. VOKIEČIŲ IR RUSŲ ĮTAKA LIETUVOJE. Keletą kartų p. Stetson išklė klausimą dėl vokiečių ir rusų Lietuvoje ir dėl Lietuvos buvimo vokiečių ir rusų politikos įrankiu.

Vokiečių ir rusų įtaka Lietuvoje, tai lenkų grynas

JONAS DAINAUSKAS

Pirmieji 100 šautuvų iš vokiečių buvo gauti gruodžio 10 d. Pavyko nupirkti dar keliasdešimt šautuvų, 2 sunkiuosius ir 2 lengvuosius kulksvaidžius. Visa tai buvo lašas jūroje. Faktiškai iki 1918 m. Kalėdų kariuomenės organizavimas mažai bėpajudėjo ir priekį. Krašto apsaugos viceministras, nelietuvius, apsuptas karininkų rusų, nesirūpino mūsų kariuomenės organizavimu, o paskirų karininkų iniciatyvą net slopino. Tuo tarpu vokiečių kariuomenė, Aliantų įsakymu, traukėsi iš Rusijos, o jų pėdomis įgyjavo Raudonoji armija, pasirušiusi užimti Lietuvą. Viceministras pasiūlė Vilniuje užsiregistruvusius lietuvių karininkus „paileisti atostogų“ iki 1919.1.6 d. Lietuvai grėsė mirtinas pavojus, kuriam pasipriešinti reikėjo neatidėliojant griebtis ginklo.

Senosios Lietuvos kariuomenės, bajorai, buvo josios elitai. Deja, pradėdant nuo Jogailos laikų, per lenkų kultūrinę Lietuvos okupaciją nustoje gal net iki keturių milijonų lietuvių – bajorų, kilmingųjų, miestelėnų, o rytų Lietuvoje ir nemažai kaimiečių, kurie tapo „lenkais iš pasirinkimo“ ir kurie, ypač žlugus senajai valstybei, gynė lenkų, o ne Lietuvos reikalus.

Lietuvių tauta neteko savo tautinio ir valstybinio elito. Lenkai (o ypač sulenkę) jau buvo įsitikinę, jog lietuviai tėra tik „kitaip kalbantieji lenkai“. Lenkams Palanga XIX a. pabaigoje buvo „lenkiškas kurortas“! Kiti Lietuvos kaimynai irgi manė, kad lietuvių tauta neturėjo egzistuoti. Rusams „Severo-zapadnyj kraj“ buvo grynai rusų žemė. Taip pat neatsitiktinai 1879 m. Tilžėje įsisteigė „Lit-tische Literarische Gesellschaft“, kuri savo tikslu turėjo surinkti, apsaugoti neabejotinai mirštančios, ar jau numirusios, lietuvių tautos kultūrinę palikimą. Tačiau toji Tilžės draugijos „prognose“ pasirodė klaidinga. Lietuvių tauta nemirė ir nemanė mirti. Lietuvos kaimas daugiausia liko sąmoningai lietuviškas ir iš savo tarpo išklė naują Lietuvos elitą. Tai buvo tas kaimas, kuris 1918-20 m. laisvės kovų metu savo žmonių ir savo ištekliais apgynė Lietuvą kovos lauke ir davė josios ekonominę bazę, stiprų savo ūkį.

1918.XII.26, vis artėjant bolševikų kariuomenei prie Vilniaus, skubiai susidarė (koalicionis) naujas Ministrų kabinetas, kurio pirmininkas M. Sleževičius, ypač jaunesnių, patriotiškai nusiteikusių karininkų pavertimas, pakeitė kariuomenės organizavimo metodą, o 1918. XII.29 d. Vyriausybės vardu paskelbė atsisaukimą ir pašaukė savanorius stoti į kariuomenę. Atsisaukime buvo pasakyta: „...LIETUVA PAVOJUJE! Vokiečių kariuomenei atsitraukiant, jau įsibrovė Lietuvos svetimoji Rusijos kariuomenė. Ji eina, atimdama iš mūsų gyventojų duoną, gyvulius ir mantą. Jos palydovai – badas, gaisrai, pašvaistės ir ašarų upės. Tai ginkime Lietuvą! Parodykime, jog esame verti ančiais kovotos laisvės; šiandien Lietuvos likimas mūsų pačių rankose...“

Iš esmės konkretus mūsų kariuomenės organizavimas buvo pusantro mėnesio pavėluotas ir Vilniaus nebuvo įmanoma apginti. Vyriausybė 1919.I.1 d. pasitraukė į Kauną. Savanoriai būriais vyko į priėmimo punktus. 1919.I.16 d. jau buvo 3,000 užsiregistruvusių savanorių.

Prasidėjo pulkų organizavimas Alytuje, Kaune, Kėdainiuose ir kitur. Savo kariuomenę Lietuvai teko organizuoti, prieš puolant kraštą. Visas „spragas“ užpildė ryžtas ir noras nugalėti priešus. 1919.III.15 d. buvo paskelbtas pirmas naujų šaukimas. 1919.V.11 d. Kaune, Rotušės aikštėje, po iškilmingų pamaldų, įvyko pirmoji Lietuvos karių priesaika. 1919.V.12 d. buvo suorganizuota Krašto apsaugos ministerija. Gal geriausias 1919-1920

metų kovų Lietuvos kariuomenės ginklas buvo „josios jaunesni karininkai, baigę Lietuvos Karo mokyklos (įsteigtos Kaune 1919.III.11 d.) pirmąsias laidas. Vienok, Lietuvos karinis potencialas niekad visiškai nebuvo išnaudotas. Juk latviai ir net estai savo Nepriklausomybės kovų metu buvo sumobilizavę iki 60,000 karių, o Lietuvos kariuomenė niekad neviršijo 40,000 karių. Kai 1920.V.15 d. susirinko Steigiamasis Seimas, tai jame greit buvo iškeltas klausimas mažinti kariuomenės skaičių. Užtai, kai 1920.VI.VIII mėn. vyko lenkų kovos su bolševikais, mes kariuomenėje turėjome mažiau kaip 30,000 karių ir 1920.X.9 d., kai Želigovskis užgrobė Vilnių, neturėjome jokių rezervų ir per tai antrą kartą praradome seną Lietuvos sostinę. Tas privedė prie Lietuvos rytinių žemių, Vilniaus krašto, dvasinio sužalojimo.

Pasibaigus karams, Lietuvos kariuomenės skaičius svyravo tarp 16,000 ir 24,000. 1939/40 m. mūsų kariuomenėje buvo apie 1100 kadro karininkų, apie 1,200 liktinių puskarininkų, o būtinios tarnybos apie 20,000 vyrų. Puskarininkų kadrai buvo nuolat tobulinami, jų parengimui skiriam 6-8 mėnesius. Visi kareiviai buvo mokomi Lietuvos istorijos bei geografijos. Kariuomenės daliniai turėjo 109 bibliotekas.

Neabejotina, kad kariuomenė Nepriklausomoje Lietuvoje buvo patriotizmo mokykla. Per visą Nepriklausomybės laikmetį apie 400,000 Lietuvos žmonių atitarnavo kariuomenėje. Daug iš jų tarnavusių Lietuvos ka-

riuomenėje 1940 pavasarį sudarė 62,000 vyrų šaulių, kurie vis dar pakartodavo karinį pasirėngimą.

Savaime suprantama, kad 1918.XI.23 d. „Isakymas“ tebuvo tik formali pradžia. Lietuvos kariuomenės organizavimas vyko ne vienoje Lietuvos vietovėje ir jį atliko daug žmonių. Tik tiek, kad sistemingas kariuomenės organizavimas prasidėjo, Vyriausibei persikėlus į Kauną, nors ir čia pradžioje buvo daug sunkumų. Juk 1919 m. pradžioje Kaune veikė dvi valdžios – lietuvių ir vokiečių; keletas štabų – lietuvių, vokiečių, bolševikų ir lenkų POW. Visi tie štabai įsakinejo gyventojams, grąsino baudomis, kai kurie jų (pvz. komunistai) žadėjo gyventojams daug gėrybių. Vienok Kauno karo komendantūra su tais „reikalais“ greitai susidorojo.

MEDŽIOKLĖS LIETUVOJE

Lietuvoje medžioklės plotai užima apie 5 milijonus hektarų. Šiuo metu yra 28,000 medžiotojų, kurie iš kiekvieno tūkstančio hektarų sumedžioja apie 200 kg žvėrienos. Praėjusiais metais į Lietuvą buvo atvykę 300 medžiotojų iš užsienio šalių. Jie už laimikius sumokėjo apie 1 mln. litų. Pasak specialistų, geriausiai komercinės medžioklės rengia Panevėžio, Kėdainių, Marijampolės, Ukmergės, Jurbarko ir Kauno urėdijos. Už neteisėtai sumedžiotą stumbrą numatyta 2,500 litų bauda (apie 670 dol.), už briedį, elnią ar danielių – apie 470 dol., gulbės giesmininkę ar baltąjį gandrą – 220 dol.

Ne tik kava ir spauda, bet ir šilti marškinėliai pasiekė Lietuvos savanorius prieš pernykštės Kalėdas. Tai Amerikos lietuvių išeivių dovana. Viduryje – plk. Jonas Gečas.

Sekmingam lėšų telkimo renginiui praėjus čekių įteiktas Southfield, MI American-Lithuanian Disability and Rehabilitation pasikeitimo programos direktoriui dr. W. Waring. Iš kairės: Jūratė Pečiūrienė – Detroito Lietuvos dukterų pirm. Danutė Jankienė – išdininkė, Elvyra Idzeliene – renginio tautos organizatorė, Viktorija Viskantienė – tautinių šokių grupės „Šaltinis“ vadovė.

Nuotr. W. Waring

su Amerikos, Anglijos, Vokietijos produktais. Dabar kartais konkuruoja dėl lenkų valiutos nuopoliu. Mes visuomet stengsimės savo užsienio prekybą kreipti į Angliją, Ameriką ir įsiekoti ten rinkų.

Gi dėl artimesnių politinių ryšių su Lenkija, tai vargu ar tenka apie tai kalbėti. Kiek žinau savo visuomenė, tai be abejo, jei tektų rinktis, tai būtų pasirinkta Rusija, ne Lenkija artimesniems ryšiams užmegzti.

5. LENKIJOS SIENOS. VILNIUS. P. Stetson tarp kito minėjo, kad Lenkijai sienos esančios galutinai nustatytos ir visas pasaulis jas pripažinęs.

Atsakiau, mes jų nepripažįstame, nes Ambasadorių Konferencijos nutarimas yra unilateralis: mes nebuvo prileisti. Net kuomet mes norėjome gauti Tarp-tautinio Teismo nuomonę dėl juridinio klausimo, surišto su Ambasadorių Konferencijos nutarimu, tai Tautų Sąjungos nusistatymu mums to nebuvo leista. Be to Lenkijos rytų sienos nėra jau taip nustatytas dalykas, nes didžiosios valstybės atsisakė garantuoti sienas, jos gerai žinojo, kad Rusija nesutiks su tomis sienomis ir kad dėl tų sienų yra galimas karas su Rusija.

– Jei Rusija pradėtų karą su Lenkija, viso pasaulio simpatijos būtų Lenkijos pusėje.

– Atsakiau, kad mes žinome, kaip simpatijos yra įgyjamos ir perkasos. Tiesa, jei bolševikai pultų Lenkiją, tai gal simpatijų ir būtų. Bet jei tai bus jau nebe bolševikų Rusija, tai tu pačių didžiųjų valstybių simpatijos links Rusijos pusėn, kaip didesnio už Lenkiją objekto simpatijoms.

– Kam jums reikalingas Vilnius? Juk Vilnius yra lenkiškas miestas?

(Bus daugiau)

NETURIME TEISĖS PRARASTI ISTORINĘ PROGĄ

Po 50 metų trukusios okupacijos — tautos genocido, fizinio ir dvasinio žmonių žalojimo 1990 m. Lietuva vėl atstatė valstybingumą ir pasuko demokratinių permainų keliu. Palaipsniui įsitvirtina pilietinės valstybės normos, tačiau teisinių valstybės kūrimo sąlygos Lietuvoje, kaip ir kaimyninėse valstybėse, labai sunkios — jaučiame, ypač pastaruoju metu, baisias sovietmečio pasekmes — ne tik ekonomikoje, bet ir visuomenės gyvenime. Ne visos politinės jėgos yra vienodai savarankiškos ir besąlygiškai remia nepriklausomybės bei ekonominio reformų praktinius darbus.

Lietuvos žmonės neretai pasigenda politinės patirties bei tradicijų, būtinų demokratinei santvarkai. Padėtį apsunkina ir tai, kad dauguma masinių informacijos priemonių, joms dirbančių žurnalistų, taip pat teisėtvarkos darbuotojų tebėra senųjų politinių struktūrų įtakoje. Valstybinė televizija ir radijas, ypač teisėtvarkos organai, kurie privalo ginti asmenų turimas ir pilietines teises, yra pavaldūs parlamentui. Tačiau Seime galima — ekskomunizacijų jėgų ir jų rėmėjų rankose.

Mes negalime kaltinti Lietuvos rinkėjų, kurie, dešimtmečiais sovietinės mėsos propagandos veikiami ir gąsdinami, per Seimo rinkimus atidavė daugiau balsų už LKP-LDDP. Kalti ne paprasti žmonės, per gyvenę baisius sunkumus, o mes, atstovaujantys Lietuvos naujasias, demokratines politines jėgas, mes, dažnai naivūs ir manantys, kad lietuviai negali būti savo valstybės priešais, nepajėgėme išaiškinti, o gal prisiėmėme drąsos prisipažinti, jog 1991–1992 metais ir prieš Seimo rinkimus demokratinės (dešinėsios) jėgos realiai nevaldė valstybinės valdžios ir valdymo organų.

1990 m. LKP-LDDP beveik visur laimėjo vietinius rinkimus, buvusiai valdančiai partijai išliko pavaldūs teisėtvarkos organai, Centrinis bankas. Energetikos ir kai kuriose kitose ministerijose išliko senosios grupuotės, kurios priešinosi ekonominėms ir politinėms permainoms, dangstė partines ma-

fijines struktūras, nomenklatūrinius žmonių turto grobstytojus. Mūsų išeivijos sąjaujos buvo teisingai pastebėta, jog dauguma Lietuvos piliečių balsavo ne už LKP-LDDP, bet protestavo prieš pasunkėjusį gyvenimą, nes daug kur nutrūko šilto vandens tiekimas, sutrūko šildymas, kai kur pritrūko dujų, staigiai pakilo prekių kainos, buvo sumažintos pensijos ir atlyginimai.

Mes privalom pripažinti kai kurias savo klaidas ir akylai sekti, kas darosi dabar. Dėl laimėjusios LDDP finansinės ir ekonominės politikos nuo praėjusių metų rudens Lietuvoje pragyvenimas nustumtas daugiau kaip 2,5 karto (tarptautinio valiutos fondo duomenimis, nuo 1991 m. pavasario gyvenimo pajamos augo ir 1992 m. viduryje pasiekė 1989 m. lygį), pramonės gamyba sumažėjo 3,2 kartus.

Lietuvos ūkis praktiškai yra nevaldomas, o pradėtos reformos nebeveikdamos. Didėja įmonių nepasitenkinimas, vis labiau įsigali korupcija (visą valdanti kompartija visada turėjo mafijos bruožų), likęs neprivatizuotas turtas, pramonės ir žemės ūkio gamybos priemonės puselčiai dalinamas „saviesiems“, vis labiau ryškėja nepritariančių LDDP „darnai ir dorai“ politinis persekiojimas, atleidinėjimas iš valstybinių įmonių ir įstaigų. Šalinami nepalankūs žmonės iš Lietuvos radijo ir televizijos. Nutraukta sutartis su JAV ir Kanados lietuviams, norėjusiems įkurti nepriklausomą televiziją „Informacija Lietuvai“ (TV-26).

Lietuvos Seime vis įžliau stumiama ir ujamą opozicija. Eina iki atvirų gąsdinimų susidorojoti su nepatogiais oponentais.

Dėl viso to Lietuvos žmonių politinės nuostatos keičiasi, jeigu dabar vyktų Seimo rinkimai, kairosios jėgos daugumos balsų nebegaustų. Prie valdžios vairo atsiderusi LDDP neįvykdė lengvai dalintų pažadų savo rinkėjams — nesumažino kainų, nepakėlė atlyginimų, nesutvarkė teisėtvarkos.

Visa tai čia rašoma ne norint

pasiguosti ar pasiteisinti — norėtusi, kad Amerikos lietuviai, sudarantys įtakingą lietuvių visuomenės dalį, turėtų kuo aiškesnį politinių įvykių vaizdą ir geriau apsispręstų, kokias jėgas stiprinti Lietuvoje ir svetur.

Mes labai jautėm Jūsų paramą 1990 ir 1991 metais, kai Lietuvos nepriklausomybė tebebuvo laistoma patriotų krauju. Ir dabar Lietuva, įsitvirtindama kaip nepriklausoma valstybė, tėra įveikus tik pusę kelio. Ir iš tolo Jūs matot, kiek dar mums teks įveikti išorinių ir vidinių sunkumų. Nepavarkite, padėdami mums, nenusigrįžkite nuo mūsų. Mūsų visų Tėvynė labai reikalinga Jūsų patirtis ir parama.

Manome, jog artimiausiu metu Seime pagaliau bus priimtos Pilietybės įstatymo pataisos, kurias prof. V. Landsbergis Tėvynės Sąjungos vardu pateikė šių metų rugėjį. Lietuvos pilietybė turėtų būti suteikta visiems po visą pasaulį išblaškytiems lietuviams, jų vaikams ir vaikaičiams.

1993 m. gegužės 1 d. Vilniuje įvykusioje steigiamojoje konferencijoje įkurta Tėvynės Sąjunga (Lietuvos Konservatoriai). Ši partija siekia suvienyti visas dešiniąsias politines organizacijas. Pagrindiniai steigėjai — „Sąjūdis“, „Piliečių chartija“, jungianti dešiniuosius pakraipos inteligentiją, Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, kai kurios moterų verslininkų ir jaunimo organizacijos. Tikimės, jog į Tėvynės Sąjungą įsilies „Nepriklausomybės partija“ ir dalis

kitų smulkių politinių grupių. Steigiamojoje konferencijoje dalyvavo apie 800 steigėjų. Per ketelį mėnesių Tėvynės Sąjunga padidėjo beveik 10 kartų. Manome, jog kitamet Lietuvos konservatoriai taps gausiausia politine organizacija, kurios nariais jau yra daugelis žinomų mokslo, kultūros ir politikos veikėjų.

Tėvynės Sąjungos programos metmenyse pritariama pramonės ir žemės ūkio privatizavimui, laisvajai rinkai, piliečių visuomenei, kuriančiai atvirą Lietuvos ekonomiką su laisvu pajamų paskirstymu per biudžetą ir kitus valstybinius fondus.

Mūsų partija sieks, kad Lietuvos Respublika kuo greičiau taptų Europos Bendrijos ir NATO asocijuota, o paskui ir tikrąja nare. Mes už tai, kad užsienyje gyvenantiems lietuviams būtų sudarytos palankiausios sąlygos dalyvauti Lietuvos ekonominiame ir politiniame gyvenime, jos valdyme ir atstovavime.

Šiuo metu Vilniuje pradėtas kurti labai kukliai apmokamas Tėvynės Sąjungos valdymo aparatas. Apmokami partijos atstovai numatomai turėti ir kituose didesniuose miestuose. Savaiame suprantama, pradžioje labai trūksa ir patirties, ir finansinių išteklių.

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) skyriai jau įsteigti JAV, Kanadoje, Anglijoje. Maloniai kviečiame ten gyvenančius lietuvius įsijungti į šios partijos veiklą, tapti jos nariais ar bent rėmėjais.

Šių metų gruodžio 5-12 dienis bus rengiama tarptautinė konservatorių savaitė, vyks konferencija saugumo klausimais, Moterų lygos konferencija, jaunųjų konservatorių ir Jaunimo lygos bendras suvažiavimas. Tikimės sulaukti ir išeivijos atstovų.

Nepriklausoma mūsų Tėvynė dar tebėra klumpanti bolševikinio lagerio bėglė — bendrom jėgom padėkime jai sustiprėti.

Gediminas Vagnorius,
Tėvynės Sąjungos valdybos pirmininkas

AUKSO MEDALIAI LIETUVOS FOTOMENININKAMS

„Lietuvos rytas“ (1993.X.27) paskelbė, kad Lietuvos fotomenininkai skina laurus su aukso medaliais plačiajame pasaulyje. Labai malonu ir džiugu matyti mūsų fotomenininkus pasiekus savo srities „Everesto viršūnę“. „Panevėžio fotomenininko Sauliaus Saladūno darbas „Akto fotografija — 88“ dalyvavo prestižinio Japonijos fotosalono kasmet rengiamoje parodoje, į kurią patekti pretendavo apie 6000 darbų iš viso pasaulio. Šiomis dienomis mus pasiekė žinia, kad panevėžiečio fotografija pelnė aukso medalį bei 10 tūkstančių dolerių piniginių apdovanojimų.

Kito parodoje dalyvavusio Lietuvos fotomenininko Zenono Bulgakovo darbas taip pat įvertintas aukso medaliu.“

Br. J.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Looking for a mature person to speak Lithuanian to me one hr. a week in Wheaton, Glen Ellyn or Glendale Hts. area. Call Dana 708-665-9333.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-8959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybės įrašavimas vežimai
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidas.

Noriu pirkti akordeoną ir armoniką (concertina). Kreiptis 708-755-6444.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 96th Street
Tel. — (708) 424-9654
(312) 581-9654

ELEKTROS. ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

FOR SALE
By owner Ford City condo: 1 bedrm., 3rd fl. Elevator Bldg. Call Mr. Jones 708-974-3413

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

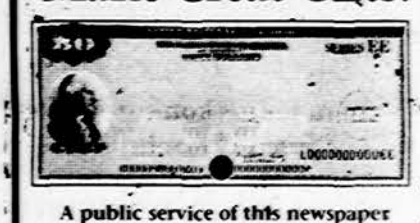
BALYS BUDRAITIS
Asmeniški patarnauja įvairių nuosavybės pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAITIS
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

FOR RENT
2 bedrm. 2 baths. apt. appliances optional; 2 flat bldg. Available December; 71st & Lawndale vic.
Call 312-582-0921.

IEŠKO BUTO

Vyr. amžiaus Netuvel reikalingas kambarys Floridoje, Kalifornijoje, Arizonoje arba Čikagoje. Už kambarį atsilyginsiu namų ruošą. Siūlyti raštu: E. Valdivia, 10505 S. St. Louis, Chicago, IL, 60655-2528.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

TIK \$2.00 UŽ VIENĄ SVARĄ IR JŲSI SIUNTIUNYS PASIEKS LIETUVĄ PRIEŠ ŠVENTES, JEI PRISTATYSITE JĮ IKI GRUODŽIO 11 D.

BALTIA EXPRESS CO., LTD
PREZ. VIDMANTAS RAPSYS

- SIŪLO ŽEMIAUSIAS KAINAS KALĖDINIAMS NAUJAMETINIAMS SIUNTI- NIAMS LIETUVAI Į LIETUVĄ.
- VISI SIUNTIUNIAI APDRAUSTI IR PRISTATOMI GAVĖJUI TIESIAI Į RANKAS.
- ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE PAIMSIME SINTINIUS IŠ JŲSI NAMŲ.
- BALTIA EXPRESS AMERIKIETIŠKO MAISTO SIUNTIUNIJAI NĖRA LYGIŲ. DAUGYBĖ VERTINGŲ PRODUKTŲ TIK UŽ \$38.00 SU PRISTATYMU Į NAMUS.
- LAIVO SIUNTIUNIAI TIK \$0.69 UŽ SVARĄ. LAIVO TALPINTUVAS GRUODŽIO 6 D.

ISSAMESNĖ INFORMACIJĄ GAUSITE PASKAMBINĖ NEMOKAMU TELEFONU:

1-800-SPARNAI

1-800-772-7624

ATVEŽKITE SIUNTIUNIS ARBA SIŪSKITE UPS
3782 W. 79th St.
CHICAGO, IL 60652

DOVANOS IR PARAMA ARTIMIESIEMS LIETUVOJE

VAISTAI — PRISTATOME ĮVARIŲ RŪŠIŲ VAKARŲ EUROPOJE gaminamus vaistus. Jei vaistų pavadinimas žinomas — receptai nereikalingi.

MAISTAS — PRAKTIŠKAS IR ĮVARIUS SIUNTIUNYS Nr. 11 2 lit. valg. alyvos, 2 sv. ryžių, 2 sv. makaronų, 1 indelis tirpstantios kavos, 4 sv. cukraus, 1 sv. sūrio, 1 dėž. saldinių, 1 dėž. sausainių, 2 sv. pupelių kavos, 2 sv. geriausios dešros, arba salami, 4 dėž. konservuotos mėsos. Kaina su pristatymu \$100.00

RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS

Parduodame ir pristatome „OPTIMA“ mašinėles su lietuvišku šriftu \$236.00
RAŠOMOJI JUOSTELĖ, Cartridge 5.50
KLADŲ ATITAIŠYMO JUOSTELĖ 2.50

PINIGINĖS DOVANOS.

Pervedame pinigines dovanas tuojau gavus užsakymą. Pervedimo mokestis 3% plius pristatymo ir iškėtimo į pagedaujamą valiutą mokestis 20.00

BALTIC STORES & CO.,

Z. Juras & V. A. Juras
11 London Lane,
Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 081 460 Fax. 081 318 7643

Tėvynės Sąjunga (Lietuvos Konservatoriai) The Conservative Party of Lithuania

Gedimino 1, Vilnius 2001, tel. (8 22) 22 4747, faksas (8 22) 22 4890
Gedimino 1, Vilnius, Lithuania 2001, tel. (370 2) 22 4747, fax (370 2) 22 4890

Mieli tautiečiai tolimoj šaly!

Įvairių kartų sesės ir broliai, kurie jaučiatės širdimi susiję su Lietuva, neabejingi jos likimui, įdėmiai perskaitykite šiuos žodžius.

Nepriklausoma Lietuva po 50 metų okupacijos neša sunkią sovietizmo naštą. Tai glūdi žmonių galvose, o ne elgsenoje, bloguose papročiuose ir pažeistoje dorovėje. Vieni priešinasi, nori, kad Lietuva tą naštą nusimestų, o kiti ją naudoja.

Tėvynės Sąjunga - Lietuvos konservatoriai, tautos reikmių paskatinta ir Sąjūdžio sprendimu įsteigta partija, užsibrėžė tikslą, kad Atgimimas, kurio dalyviais ir liudininkais visi buvome, apimtų žmonių dvasią ir pakeistų Lietuvos gyvenimą iš tikrųjų. Be tokio giluminio Atgimimo sunku bus Lietuvai pakilti ir patikėti savimi, o juk nusivylimas ir Nepriklausomybė gali būti prarasta. Nepriklausomybė ir demokratija neatskiriamos. O demokratija Lietuvoje nūnai pažeidžiama, nes nevertinama, nesuprantama, peikiama kaip „silpnumas“. Todėl ji yra pavojuje.

Mes norime, kad atgimtų Lietuvoje dorovė ir atsakomybė, kurios ir demokratinėms institucijoms teikia tikrąjį turinį. Mes norime, kad žmogus Lietuvos valdžios įstaigose nebūtų stumdomas ir žeminamas, kad jo nuosavybė nebūtų dar kartą atimama ir parduodama kam kitam. Mes norime pagarbos žmogaus teisėms ir žmoniškų įstatymų, kurie nenusizengtų toms teisėms. Mes norime parengti naują Lietuvos valdininkų kartą, rasti arba išauginti demokratinės tradicijos teisėjus ir kariuomenės vadus. Tam reikia Jūsų dalyvavimo ir pagalbos.

Mes norime, kad Lietuvoje po rinkimų nebūtų keičiamas rinkimų įstatymas ir po to taikomas atgal, pagal naują įstatymą ir be naujų rinkimų keičiant praėjusių rinkimų rezultatus, brutaliai išvarant prisiekusius Seimo narius. Mes norime, kad Lietuvoje neįsigalėtų visuotinė korupcija ir organizuotų nusikaltėlių pasaulis neprasiskverbtų į valdžios įstaigas, pakirsdamas, pirkdamas ir parduodamas Nepriklausomybę. Mes norime, kad Lietuvoje nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nebūtų varžoma žodžio laisvė, kad parlamentinė opozicija turėtų praktišką bei įstatymo garantuotą teisę netrukdomai išdėstyti savo pažiūras žmonėms per Valstybinę televiziją ir kad nebūtų naikinama nepriklausomos TV programos.

Mes norime, kad Lietuvos Prezidentas nemeluotų.
Mes norime, kad Lietuvoje nebūtų tyčia žlugdomi laisvi ūkininkai ir stabdomas smulkiųjų verslų atsigavimas. Mes norime, kad Lietuvos laisvės priešininkai nesitęcytų iš laisvės kovotojų ir jų atminimo. Mes norime bendradarbiauti su Jumis, kad Lietuvoje prašviesėtų, kad žmonės Tėvynėje turėtų vilties ir džiaugtųsi laisve. Tam reikalingas švietimo, aiškinimo ir politinis darbas, reikalingas nuolatinis ryšys.

Telkites į Tėvynės Sąjungą, steigkite jos skyrius užsienyje, suburkite platų rėmėjų ratą! Kaip kvietė Maironis kur kas juodesniais laikais: „stoję į darbą už mylimą šalį, prikelsime Lietuvą mūsų!“

Su meile ir pasitikėjimu

Vytautas Landsbergis
Tėvynės Sąjungos pirmininkas

Vilnius, 1993 m. spalio 25-ąją,
Konstitucijos metinių dieną

JAV: Bostonas	- Aidas Kupčinskas	Tel. (508) 668-2167
Los Angeles	- Albinas Markevičius	Tel. (310) 829-4757
Florida	- Vytautas Dubauskas	Tel. (410) 242-8187
Kanada	- Eugenijus Čuplinskas	Fax (416) 533-0926
Didžioji Britanija: Wales	- Eimutis Sova	Tel. (0633) 866-720
Manchester	- Arkadijus Podvoiskis	Tel. (061) 740-0963

Kalėdos artėja!

SUTEIKITE DŽIAUGSMO GIMINĖMS LIETUVOJE

Jei nespėjote išsiųsti siuntinių laivų,
Jūsų siuntiniai pasieks gimines prieš šventes,
jei išsiųsite AIR CARGO

GREITAI PRISTATOME PINIGUS
IR MAISTO KOMPLEKTUS
SIUNTIUNIAI PRISTATOMI BE MUITŲ

atlanta IE, Inc.

2719 West 71st Street, Chicago, IL, 60629

tel. (312) 434-2121 ; 1-800-775-SEND

SKYRIAI:

636 East 185th Str., Euclid, OH, 44119

tel. (216)481- 0011

447 Correy Ave, St. Pete Beach, FL, 33706

tel. (813)363- 7700

85-17 101 Str., Richmond Hill, NY, 11418

tel. (718)441- 4414

LAIŠKAI

VIII MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMO ORGANIZATORIAMS IR DALYVIAMS

Mieli tautiečiai! Nuoširdžiai dėkoju už malonų pakvietimą dalyvauti VIII Mokslo ir kūrybos simpoziume, kuriame, be kitų tautai svarbių klausimų, svarstysite tarpusavio ryšius. Jūsų patirties reikšmę atskleidžia Lietuvos valstybei, savo veiklos pasiekimus. Džiaugdamasis abipusiu Lietuvoje ir išėjimoje sukurto lietuvių kultūros ir mokslo potencialo įsisavinimu, didžiai apgailestauju šį kartą negalėdamas atvykti į simpoziumą dėl vos savaitės trukmės diplomatinio darbo pradžios ir būsimosios skiriamųjų raštų įteikimo JAV prezidentui Bill Clinton procedūros.

Tegul niekas nesuabejoja, mieli simpoziumo dalyviai, jog Lietuvos Respublikos ambasada Vašingtone, be valstybės interesų atstovavimo, ir toliau skirs daug laiko ir dėmesio išėjimo kultūros paveldo, meno ir mokslo pasiekimams, kad lietuvių kūryba ir mokslas taptų vis labiau bendra ir įsivainikavusi tautos, gyvenančios Europoje ir Amerikoje, materialine ir dvasine savastimi. Mūsų neįskaičiuojamus okupacijoms, geografiniams nuotoliams ir laikui, nebėra ir neįveikiamų kliūčių dabartiniam tikrai plataus masto bendram darbui.

Iš visos širdies sveikinu šio didelio ir gražaus renginio dalyvius, ypač jo organizatorius, atlikusius tokį didelį parengimo darbą, o visiems simpoziumo dalyviams ir svečiams linkiu viso-keriopos sėkmės.

Dr. Alfonsas Eidintas
Lietuvos Respublikos Nepaprastasis ir įgaliojasis ambasadorius

BE REIKALO RŪPINASI

Iš kai kurių privačių pasiskaidymų ir laiškų „Drauge“ susidaro įspūdis, kad „Draugo“ fondas kelia rūpestį jau įsteigtiems kitiems fondams (pvz., Lietuvių fondui, Ateities fondui, Tautos fondui...), esą „Draugo“ fondas sumažins jiems įnašus, atitrauks aukotojus.

Nemanau, kad taip būtų. Žmonės supranta lietuviškos spaudos reikalingumą, o kas neaukojo iki šiol kitiems fondams, vargiai ar kada jiems aukotų. Vieniems prie širdies vieni dalykai, kitiems – kiti. Ir aniems fondams gimti bei įsistvirtinti jau padėjo tas pats „Draugas“, tai kodėl pavydėti jo fondui įnašų, ypač kai dienraštis yra tikroje bėdoje?

Tik tegul tie visi fonai teisingai tvarkosi, skleidžia tikslią informaciją apie savo darbą. Jeigu jie nepraras žmonių pasitikėjimo, bus ir aukų.

Tadas R. Vilkelis,
Chapel Hill, NC

GERA, KAI YRA GERŲ DRAUGŲ

Kai išvažiuoji ilgesniam laikui iš namų, pasijunti vienišas ir liūdnas. Dar blogiau, kai nemoki kalbos. Ir būtu labai sunku, jeigu neturėtum tokių gerų ir nuoširdžių giminių, kaip prel. J. Prunskis ir Garūnų šeima. Taip pat labai džiaugiuosi, kad yra „Draugas“. Jo dėka galėjau sužinoti, kas vyksta tėvynėje Lietuvoje. Taip pat labai įdomu buvo skaityti apie Amerikos lietuvių gyvenimą ir veiklą. Man tas laikraštis buvo tikras draugas. Visada aš jo su nekantrumu laukiau. Ir labai džiaugiuosi, kad grįžusi į Lietuvą, vėl galėsiu skaityti „Draugą“, kurį užprenumeravo mano seseriai ir pusbroliui, gyvenantiems Vilniuje, prel. J. Prunskis. Nuoširdžiai jam esame dėkingi. Skaitysimės ne tik

mes ir mūsų šeimos, bet pasidalinsime su kaimynais, su draugais. Tikiuosi, kad tas laikraštis mus visus (išėjusius ir Lietuvos gyventojus) padės suvienyti ir gal geriau vieni kitus suprasime.

L. Podbereckienė,
Lietuva

NEGESINKIME REIKALINGŲ ŽIBURIŲ

Š.m. lapkričio 5 d. „Drauge“ dr. E. Ringus labai vaizdžiai išreiškė mūsų neįtakumą ateiti pagalbon visų taip noriai klausomai, radijo programai „Vakarinės naujienos“.

Reikia pripažinti, kad tie jauni entuziastai su Rytiniu ekspresu atėjo kaip tik laiku, pačiu kritiškiausiu mūsų tautai momentu, ir davė mums aiškias, naujausias žinias. Tai neįkainuojama mūsų lietuviškai visuomenei paslauga. Kukliai buvome pakviesti stoti rėmėjais, bent po 10 dolerių į mėn. ar kiek kas gali. Neteko girdėti apie pasekmes, bet, manau, kad buvo menkos. Ir mes patys, matyti prapratę laukti raginimo po keletą kartų, nereagavome.

Vakarinės naujienos nemažiau reikalingos, kaip ir Rytinis ekspresas, nes jos žinias pakartoja tiems, kurie negirdėjo iš ryto. Mano manymu, tai labai reikalinga laida ir visai netrukdomi Margučiai, kuris lyg ir įaugęs į mūsų širdis. Tą patį galima pasakyti ir apie kitas mūsų radijo laidas. Jos visos reikalingos ir įdomios, bet taip pat reikalingos mūsų pagalbos, lygiai kaip ir mūsų vienintelis dienraštis „Draugas“ bei kiti laikraščiai. Visi jie dirba be aiškaus pelno, bet tik sunkiai kovoja už savo egzistenciją. Tai pasižventėlių, entuziastų, patriotų darbas, kad lietuviai už tėvynės ribų neprazūtų savo tautai. Tarp laikraščių, lygiai kaip ir tarp radijo programų, nėra jokios konkurencijos – jie tik papildo vienas kitą ir mūsų lietuviškumą žadina, kiekvienas savo keliu. Kiek jie mums yra svarbūs ir brangūs, galima pajusti, tik ilgesniam laikui išvykus toliau iš Čikagos.

Vakarinių naujienų redaktorių ką tik pasakė, kad jau yra nutaręs šią laidą sustabdyti, nebent pagalba būtų greita. Todėl siūlau kiekvienam klausytojui dar šiandieną pasiųsti redakcijai po 10 dolerių ir prizadėti, kiek galės, skirti kas mėnesį. Turime pripažinti, kad jie jau įrodė moką dirbti tikrai gambiai. Visiems įtikinti neįmanoma ir gal nereikia. Abi šios radijo laidos – Rytinis ekspresas ir Vakarinės naujienos yra tikrai mums naudingos. Padėkime redaktoriams jas išlaikyti. Neužgesinkime taip labai mums reikalingų žiburių!

Jonas Žebrauskas
Chicago, IL

DAR VIENAS PASIŪLYMAS

Uoliai skaitau ir labai gėriuosi vis tobulėjančiu dienraščio „Draugo“ turiniu. Žinia, kad laikraštis stovi ant bankroto ribos, mus visus skaitytojus sleigia. Reikia ieškoti išeities, tik gal ne dar naujo fondo steigimu. Turėtumėm būti jau pasimoke, kad iš iš Lietuvos fondo patirties. Per tiek metų vos šešeta milijonų tesukaupėm (esu LF narė), o priskaičiuojame milijoną lietuvių Amerikoje.

Lietuvai – vienas ar šeši milijonai – tik lašas jūroje, todėl sutinku su ponu Gailiūnu ir turbūt daugelio kitų nuomone įpareigoti Lietuvai fondą „Draugą“ stipriau remti. Iš labdaros niekas nepragyvena, labdarą tik paguodžia. Atsižvelgiant į aukštą pašto išlaidas, ar nevertėtų išleisti „Draugą“ tik tris kartus savaitėje. Būtina palikti šeštadieninį toki, koks jis yra.

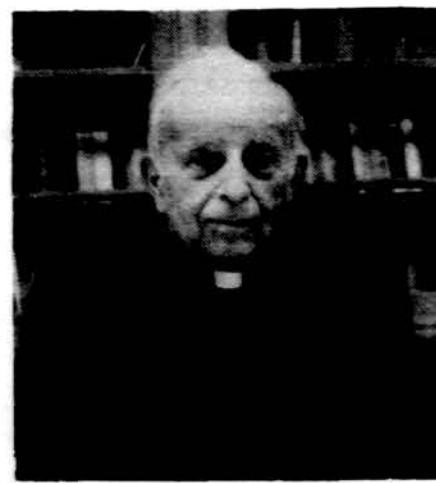
Ona Adomaitienė
Sunny Hills, FL

MIRĖ KUN. A. ŠVEDAS, MIC

Pereitą sekmadienį, lapkričio 21 d., mirė kun. Antanas Švedas. Prieš mėnesį jis buvo atvažiavęs į Ameriką atostogų, aplankyti savo giminių ir draugų. Grįžęs į Argentina, į Rasario, staiga susirgo ir mirė. Jis vis džiaugėsi, kad jo sveikata yra gera ir niekad Argentinoje nėra sirgęs. Argentinoje išbuvo nuo 1960 metų su trumpomis pertraukomis. Jis gimęs 1909 m. rugpjūčio 13 d., kunigu

įšventintas 1934 m. liepos 15 d. Studijavo Romoje Angelicum, dabar vadinamam šv. Tomo universitetu, nuo 1931 iki 1935 m.

Vienulioje a.a. kun. Antanas turėjo daug ir įvairių pareigų. Jis buvo keliose parapijose kaip vikaras ir klebonas, kelis metus buvo novicijų magistras, kun. seminarijoje Hinsdale, IL. ekonomas. Visur pasižymėjo uolumu, sąžiningumu ir vienuolišku pamaldumu. Karo metais teko jam būti ir kariuomenės kape-lionu. 1942 m. balandžio mėn. įstojo į oro pajėgų dalinius, kur

Kun. Antanas Švedas, MIC.

teko būti Pacifiko salynuose. Jo gerą tarnybą įvertinant, buvo

DRAUGAS, antradienis, 1993 m. lapkričio mėn. 23 d.

pakeltas į majoro laipsnį. Karo tarnybą baigė Alaskoje 1956 m. Elmendorf Air Force Base, atleistas su dideliu pagyrimu ir pakeltas į pulkininko laipsnį.

• **Kruščiovas „pagarsėjo“** visame pasaulyje, kai jis 1960 m. spalio 12 d. Jungtinių Tautų sesijoje, norėdamas pabrėžti savo nusistatymą, nusiavė batą ir juo pradėjo daužyti stalą.

A.†A.

Sesuo M.

ROSARITA BALSIS, SSC

Mūsų mylima Seselė mirė šv. Kazimiero vienuolyne š.m. lapkričio mėn. 21 d., sulaukusi 83 metų.

Į vienuolyną įstojo iš šv. Izidoriaus parapijos, Braddock, PA.

Vienuolyne įžaduose išgyveno 65 metus.

Pasiliko nuliūdę šv. Kazimiero Seserys.

Kūnas pašarvotas šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, antradienį, lapkričio 23 d. 10 val. ryto.

Laidotuvių šv. Mišios šv. Kazimiero Seserų vienuolyno koplyčioje antradienį, lapkričio 23 d. 7 val. vakaro.

Laidotuvės šv. Kazimiero lietuvių kapinėse trečiadienį, lapkričio 24 d. 10 val. ryto.

Prošome dalyvauti laidotuvių Mišiose ir pasimelsti už Seselės sielą.

Šv. Kazimiero Seserys.

Laidotuvių dir. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus.

Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600

VIENERIŲ METŲ

MIRTIES SUKAKTIS

Kas tiki mane,
nors ir numirtu, bus gyvas.

A.†A.

JUOZAS MIKA

1992 m. lapkričio 30 d. mūsų mylimas Tėvelis, Uošvis ir Senelis pradėjo Amžinąjį Gyvenimą.

Šią sukaktį mini: Dalia, Kazys, Audrė, Navasaitiai.

Brangiam Vyru ir Tėveliui,

A.†A.

VLADUI BŪTĖNUI

Dainavos ansamblio rėmėjui ir spaudos bendradarbiui mirus, jo žmonai DALIAI, sūnams GINTAUTUI ir EUGENIJUI reiškiamas nuoširdžiausias užuojautą ir kartu liūdimė.

L. M. A. Dainava

Brangiam Vyru ir Tėveliui

A.†A. VALDUI BŪTĖNUI

Amžinybėn išėjus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamė žmonai DALIAI bei sūnams filisteriams GINTAUTUI ir EUGENIJUI.

Filisterių Skautų Sąjungos Chicago skyrius

A.†A.

STASEI MICKIENEI

Iškeliavus Amžinybėn, liūdesio valandose reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą jos seseriai ANTANINAI DAGIENEI su šeima, broliui BRONIIUI PRANCKEVIČIUI su šeima ir kitiems artimiesiems.

Severina ir Nardis Juškai
Bronė ir Albertas Kremeriai
Stella ir Augustas Paškoniai
Roma ir Viktoras Masčiai

A.†A.

VALDUI BŪTĖNUI-RAMOJUI

mirus, dalinamės liūdesiu su jo žmona DALIA, sūnumis ir giminėmis. Gražūs prisiminimai tedžiugina sielą, testiprina širdį.

Ramutė ir Aloyzas Aidžiai

City Center GT-International

PLB IR LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PAVEDIMU OFICIALI KELIONIŲ AGENTŪRA TVARKYTI IR KOORDINUOTI KELIONES Į 1994 DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE.

Kviečiame VISUS pasinaudoti SPECIALIAI NUPIGINTOMIS LĖKTUVŲ BILETŲ KAINOMIS Į DAINŲ ŠVENTĘ IR ĮSIGYTI GERIAUSIUS BILETUS Į VISUS RENGINIUS.

SIŪLOME:

Septinių (7), dešimties (10) ir keturiolikos (14) dienų maršrutus po Lietuvą. Keturiolikos (14) ir septyniolikos (17) dienų maršrutai po Pabaltijį. Pavienius ir grupinius maršrutus pagal jūsų pageidavimus. Viešbučių rezervacijas. Plataus pasirinkimo transportas: keleiviniai automobiliai — Cadillac Seville, Cadillac El Dorado, Audi, Ford T-Bird, mini-autobusai (vans) Ford Aerostars, Toyota, Dodge ir Mercedes — Benz autobusus.

Visos mūsų raštinės Lietuvoje yra pasiruošę suteikti jums įvairias turizmo paslaugas. Reikalui esant, galite kreiptis: VILNIUJE, KAUNE, KLAIPĖDOJE, ŠIAULIUOSE IR PANEVĖŽYJE.

DABARTINĖS KAINOS IŠ SEKANČIŲ MIESTŲ Į VILNIŲ:

CHICAGO	\$735.00	HOUSTON	\$769.00
NEW YORK	\$625.00	LOS ANGELES	\$865.00
BOSTON	\$649.00	SAN FRANCISCO	\$795.00
ATLANTA	\$685.00	MIAMI	\$729.00
DALLAS	\$675.00	WASHINGTON D.C.	\$649.00
DETROIT	\$675.00		

BILETAI IR REZERVACIJOS TURI BŪTI ĮSPIRKTI NEVĖLIAU GRUODŽIO MĖN. 31 D., 1993.

Atstovaujame visas akredituotas pasaulio oro linijas. Jums pageidaujant, galime išrašyti lėktuvo bilietus mūsų raštinėje Vilniuje. Apmokėjimas gali būti Amerikoje, arba Lietuvoje. Garantuojame žemiausias kainas ir užtikrintą patarnavimą.

Visais kelionių reikalais — biletais, atostogomis po visą pasaulį, kelionėmis laivu, traukiniu, lėktuvu — kviečiame kreiptis į mus ir mes maloniai ir profesionaliai aptarnausime visose mūsų raštinėse.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

American Society
of Travel Agents

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-149

KĄ DARYTI, JEI...?

„Ką daryt, jei mano artimieji mirtų toli nuo namų? Ką daryt, jei aš mirčiau kažkur?.. Ką mano šeima daryt?..? Ką daryti, jei...“

Nestebėtina, kad žmonės rūpinasi ką daryti, jei...? Mes visi esame judri visuomenė: darbo reikalais keliaujame po visą kraštą, daugelis pensininkų gyvena pensininkų apylinkėse, toli nuo savo vaikų. Tačiau nenusiminkite — Mes galime jums padėti! Nelaimės atveju mes galime būti jūsų patarėjai ir pagalbinkai, nežūrint nuotolių.

Kaip? Mes priklausome „The Inman Group“ Amerikoje didžiausiai grupei specialistų, kurie gali mirusįjį atvežti ar nuvežti į bet kokią krašto vietovę. Jūs paskambinate mums, mes paskambiname jiems — ir viskas sutvarkyta!

Patarimas: Pakalbėkime apie jūsų šeimos reikalus ir nuspręskime, kaip jūs norėtumėte tvarkytis nelaimės atveju. Kelios minutės sutaušys jums ne vieną skausmą ir rūpesčio valandą.

KAM MOKĖTI DVIEMS LAIDOJIMO ĮSTAIGOMS, JEI VIENAS TELEFONO SKAMBUTIS GALI VISKĄ SUTVARKYTI, NEŽŪRINT NUOTOLIŲ?

CHICAGO

PALOS HILLS

PETKUS & SON

MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 metų
ANTHONY B., DONALD A., & DONALD M. PETKUS
312-476-2345

CICERO

LEMONT

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ar pastebėjote šeštadienį „Draugo“ laidoje gerą žinią, kad „Draugas“ į Lietuvą jau siunčiamas oro paštu. **Luft-hansa** oro linija? Tai GT International įstaigos savininko **Algio Grigo** pastangų vaisius. Jam esame labai dėkingi, o savo skaitytojų raginame sparčiau „tiesti popierinį tiltą per Atlantą“ ir užsakyti „Draugą“ Lietuvos institucijoms bei pavieniams žmonėms. Juo daugiau Lietuvos gyventojų reguliariai skaitys mūsų spaudą ir susipažins su išeivijos lietuvių gyvenimu, tuo lengviau mes visi „susišnekėsime“ ir užsimešuos bendradarbiavimo ryšys. „Draugo“ prenumerata į Lietuvą – 100 dol. (dabar jau oro paštu!).

Tie, kuriems rūpi religija jaunimo vasaros stovyklose ir šeštadieninėse mokyklose, kviečiami dalyvauti vysk. Pauliaus Baltakio Lietuviškos Sielovados Tarybos suvažiavime, Pasaulio Lietuvių centre, Lemont, IL, šeštadienį, lapkričio 27 d., 10 val. ryto. Simpoziume ta tema referuos kun. Antanas Saulaitis, SJ, Regina Kučienė, ses. Margarita ir Birutė Bublėnė.

Jaunimo centras savo narių ir rėmėjų prašo gruodžio mėn. 5 d., sekmadienį, rezervuoti ir dalyvauti rengiamoje metinėje vakarienoje. Bus ir meninė programa, kurią atliks pianistas Manigirdas Motekaitis, smuiku Kazys Motekaitis ir fleita Rima Polikaitytė. Tai jaunos mūsų meninės pajėgos. Savo dalyvavimu paremsite Jaunimo centrą.

Lietuvių Vyčių tautinių šokių šokėjai, vadovaujami L. dijos Ringienės, sekmadienį, lapkričio 28 d., 2 v. p. p. atliks meninę programą Šaulių namuose vyksiančiame Tilžės akto paskelbimo 75 metų sukakties minėjime. Rengėjai – Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis kviečia visuomenę dalyvauti šio svarbaus istorinio įvykio minėjime.

x A. A. Jonui Stankūnui Lietuvoje mirus, vietoj gėlių Birutė Drungienė paskyrė \$25 auką „Saulutei“, Lietuvos našlaičių globos būreliui. „Saulutė“ dėkoja ir reikšia užuojautą artimiesiems.

x „Lietuvių Balso“ laikraščio metinė vakarienoje įvyks sekmadienį, lapkričio 28 d., „Mabenka“ restorane 7844 S. Cicero, Ave. Pradžia 3 v. p. Vietas užsisakyti redakcijoje, tel. 312-776-3399.

x TALPINTUVAI per TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Pinigai pervedami doleriais. Skubiems siuntiniams – **AIR CARGO**. Muito nėra. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

x LEMONTE, Pasaulio Lietuvių centre, siuntiniai priimami kiekvieną savaitę: penkt. 3 v. p. p. 7 v. v., šešt. 10 v. r. 3 v. p. p., sekm. 8:30 v. r. 2 v. p. p. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

A. A. ses. M. Rosarita Balsis ramiai užmigo Viešpatyje Šv. Kazimiero vienuolyno Motiniškojo namo slaugos skyriuje sekmadienį, lapkričio 21 d., 6:15 val. v. Seselė buvo 84 m. amžiaus. Į vienuolyną įstojo 1925 m. birželio 19 d. iš Šv. Izidoriaus parapijos, Braddock, PA. Išduose išgyveno 65 metus. Visą gyvenimą ses. Rosarita buvo mokytoja pradžios mokyklos paskutiniuose skyriuose ir aukštesniojoje mokykloje; dėstė prancūzų, anglų ir lietuvių kalbą. Ji mokėsi Lietuvos universitete. Nuo 1987 m. išėjusi į pensiją. Laidotuvių šv. Mišios bus antradienio vakare, 7 val.

Padėkos diena, ketvirtadienį, lapkričio 26 d., yra šventė, todėl nedirbs „Draugo“ redakcija ir administracija, o dienraštis neišeis. Penktadienį „Draugo“ įstaiga atidaryta, kaip visusmet.

Sol. Algirdas Brazis, akompanuojant Aldonai Brazienei, giedos JAV ir Lietuvo himnus VIII Mokslo ir Kūrybos simpoziumo atidarymo iškilmėse, kurios įvyks ketvirtadienį, lapkričio 25 d., 9 val. ryto, Pasaulio lietuvių centro Lemonte didžiojoje salėje. Po atidarymo bus pirmoji plenarinė sesija – „Lietuvos konstitucijos įtaka krašto politikai ir visuomeniniam gyvenimui“. Sesijai pirmininkauja L. Sabaliūnas, dalyvauja – J. Šmulkštys ir A. Štomas. Visuomenė kviečiama neveluoti į atidarymą.

Paroda „75 metai lietuviškos skautijos“ gruodžio 11-12 d. vyks Lietuvių centre, Lemonte. Parodą ruošia „Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skaučių draugovė. Rengimo komitetui vadovauja Gina Garunkštytė.

x Popiežiaus Leono XIII fondan aukoj: Stasys Maziļauskas \$10,000, prel. dr. Juozas Prunskis \$300 ir dr. Česlovas Masaitis \$200. Fondo vadovybė širdingai jiems dėkoja. (sk.)

x Lapkričio 11 d. „Drauge“ 5 psl. užuojautoje a. a. V. Kelmeliui mirus, įsivėlė klaida parašuose. Turėjo būti: Jonas Šepikas, Juozas Šepikas su žmona Jūrate ir sūneliu Linu. Atsiprašome.

x Kvietime aplankyti PL centro Bazarą gruodžio 4-5 d. nuo 9 iki 2 val. p. p. Centro didžiojoje salėje. Status išsinuomoti savo prekms pardavinėti, paskambinkite Aldonai 708-448-7436.

x Kairys Baltic Expediting pristato maisto produktus Lietuvoje. **Siuntinys Nr. 8** (viskas kilogramais): 2 rūkyt. dešros, 2 rūkyt. kumpio, 10 cukr., 5 miltų, 2 ryžių, 1 sviesto, 1 oland. sūrio, 2 apelsinų, 1 riešutų, 300 gr. šokolado, 500 gr. pup. kavos, 200 gr. arbatos, 5 dež. šprotų, 2 lt. augalinio aliejaus, 2 ind. majonezo, 2 ind. pomidorų padažo. Viso 31 kg. (apie 68 sv.) tik \$81 U.S., iskaitant pristatymą į namus per 10-14 dienų. Atsiųsime Lietuvoje pasirašytą pakvitavimą. Rašyti: **Vytas ar Genė Kairys, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont., Canada L8E5A6, Tel. 905-643-3334; fax 905-643-8890.** (sk.)

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui – yra lietuviškos laidos ateities kartoms.

Cekius rašyti: DRAUGAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.

Alė Lelienė, sūnus Justas, Saulė Grybauskaitė, Žiburelio Montessori mokyklės Lemonte ruošiamieji mokytojai.

Nuotr. D. Čyvenė

Š.m. lapkričio 20 d. įvyko Žurnalisto premijai skirti posėdis (telefoninis), kurio metu komisijos pirm. Vytautas Volertas, sekretorius Jurgis Janušaitis ir narys Jonas Daugėla vienbalsiai nutarė Žurnalisto premiją skirti už nuolatinį bendradarbiavimą spaudoje **Juozui Žygiui**, gyv. Oak Lawn, IL. Telefonu pranešdamas mums šią džiugią žinią, J. Janušaitis pastebėjo, kad buvo labai geras atsiliepimas ir premijai gauti prisiūsta daug kandidatų, todėl buvo iš ko parinkti laimėtoja. Žurnalisto premijos mecenatas yra Lietuvių fondas. Sveikiname uolų ir nuolatinį bendradarbiavimą su J. Žygiu ir linkime jam dar daug metų turtinti mūsų dienraščio (o taip pat ir kitos lietuviškos spaudos) puslapius savo brangiais straipsniais!

Žurnalistas Juozas Žygas

„Slaptieji sielų sukalbėjai“ – aktorės Virginijos Kochanskytės specialiai parengta Mokslo ir kūrybos simpoziumo literatūros vakarui programa, įvyks lapkričio 26 d. penktadienį, 7:30 v. v. Jaunimo centre.

Birutė Jasaitienė, JAV LB Socialinių Reikalų Tarybos pirmininkė, savaitę laiko, lapkričio 14-21 d., darbovietės – Doctors Hospital of Hyde Park reikalais buvo išsiųsta į San Francisco, CA. Laisvu laiku susitiko su ten gyvenančiais kai kuriais lietuvišiais. San Francisco, CA, mieste veikia „Lietuvos Vaikų Vilties“ komiteto skyrius. To skyriaus pirmininkė yra Vyga Dikiniene. Nors Lietuvių San Francisco mieste ir apylinkėse nėra daug ir jie gyvena labai išsime, tačiau jie visi vieningai dirba, rūpinasi ir remia visus lietuviškus darbus ir pasireiškimus. Į jų veiklą aktyviai jungiasi ir mūsų žymus, ten gyvenantis, sportininkas Šarūnas Martčiulionis.

Birutė Jasaitienė ir Vyga Dikiniene tarė ir planavo „Lietuvos Vaikų Vilties“ komiteto darbus ir ateities planus San Francisco mieste.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Leonas, **TravelCentre, Ltd., tel. 708-528-0773.** (sk.)

Kas vyksta VIII Mokslo ir kūrybos simpoziume šeštadienį, lapkričio 27 d.? Ryte, 8:30-10:30 val., yra penktoji plenarinė sesija „Lietuvos mokslo institucijos – padėtis ir perspektyvos“. Pirmininkauja Saulius Sužiedėlis, dalyvauja L. Kadžiulis, (Dotnuvos akademija), A. Avizienis (California) ir Vytauto Didžiojo un-tas Kaune), E. Vilkas (Ekonomikos institutas, Vilnius).

Šeštoji plenarinė sesija „Išsivijos pagalba Lietuvos mokslininkams“ (pirm. V. Vengris) vyksta 10:30-11:45 val. r.; septyntoji – „Lietuvių literatūra čia ir ten“ (pirm. V. Kelertienė) bus 12:30 v. p. p.

2:30-5:30 v. p. p. vyks šios sesijos: Literatūros III/literatūra ir kultūra (pirm. V. Kavolis), matematikos ir mokslo sociologijos (pirm. A. Liulevičius), Medicinos IV (pirm. V. Šaulys), Muzikos III/launa muzika – naujosios išsivijos kūriniai (pirm. E. Sakadolskienė), Politinių mokslų (pirm. S. Sužiedėlis), Technologijos V/Vibrotechnika (pirm. G. Laurinkus), Teologijos filosofijos (pirm. A. Zailskaitė).

JAV LB Kultūros taryba (pirm. Laima Šileikytė) praneša, kad paskirtos šios premijos: **Dailės – Elenai Urbaitytei**, Long Island, NY, **Muzikos – Aldonai Kepalaitei**, New York, NY, **Tautinių šokių** (šiemet tai nauja kategorija) – **Jadvygai Matulaitienei**, New York, NY, **Žurnalisto – Juozui Žygiui**, Oak Lawn, IL. Premijos bus įteiktos VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumo proga ruošiamame literatūros vakare, penktadienį, lapkričio 26 d., 7:30 val. v. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Dalyvauja visi premijų laureatai, todėl tai bus nuostabi kultūrinė išeivijos lietuvių šventė. Premijų mecenatas yra **Lietuvių fondas**.

Jonas Žygas, „Draugo“ skaitytojas ir rėmėjas, mirė lapkričio mėn. 20 d. 7:45 v. v. Clevelande. Liko mirusio brolio žmona, brolis Juozas ir brolė vaikai. Laidotuvės bus lapkričio 26 d. Clevelande.

Dalis Čikagos mažlietuvių išvykoje į Twin Lakes, WI. Iš kairės: Mažosios Lietuvos fondo pirm. Kurtas Vėlius, Gerda Gružienė, Elena Visockienė, Ilzė Peteraitienė, Ramūnas ir Lilija Buntinai, Greta Brazinskienė, Jurgis Lampsaitis, Leonas Gružas, Frankas Peteraitis.

Ant kito staliuko Liuda Germanienė su Vaikų namelių asistente Jolanta Andrejeviene, padėjo vaikams padaryti paukščiukams lesyklą. Paėmę konkorežius, vaikai aptepė riešutų sviestu, paskui išvoliojo sėklose. Sėklos apkibo, konkorežis jau paruoštas pakabinti ant medžio ar kitur alkaniems paukščiukams ir voverytėms.

Draugijos narė Kristina Norkienė prižiūrėjo vaikų „judriesiems kampeliui“. Vaikučiai gavo progą lįsti per tunelį.

Gale salės Vida Slapšienė kvietė vaikus pasivaikšinti sultimis ir užkandžiais. Vaikai pildė mamytėm ir tėveliams sultis, dalino vynuoges, apelsinus, sausainėlius ir patys gavo prisėsti, užkasti prie mažo jiems paruošto staliuko.

Kai vaikai baigė apeiti stotis, Dainora Šukviūtė vėl visus „ant linijos“ ir smagiai pravedė žaidimus su dainelėmis: „Pučia vėjas“, „Barė ponas katinėlis“, „Jurgeli, meistreliai“ ir kitus.

Jau nemažai Montessori įvykių gražiom nuotraukom įamžino Daina Čyvenė. Ir šį kartą Daina dalyvavo su savo trim vaikais, aprūpindama mus gražiom nuotraukom.

Daug šeimų dalyvavo ir džiaugėsi. Dėkojame už gražų rytmetį!

Vida Slapšienė

MAŽLIETUVIŲ IŠSKYLA

Š.m. rugsejo 12 d., kai mes, Mažosios Lietuvos lietuviai, iš Čikagos ir jos apyl. susirinkome pabūti kartu, aptarti ir pasidalinti Mažosios Lietuvos esančiais įvykiais, naujienomis ir bėdomis. Malonu, kad šalia jauti vienas kitą, kad lietuvių buriasi prie lietuvių. Mūsų ne daug, bet mūsų apsiungimai stiprina mus dvasiškai.

Daina Stelingytė, Žiburelio asistentė, pagrojo fleita, kol vaikai ejo rateliu. Antra melodiją pagrojo Montessori abiturientė Alisa Kosmopolis. Po to vaikai išsiskirstė po salę prie įvairių darbų.

Pirmas kampelis, Marytės Kucienienės paruoštas, patiems mažiausiems (0-2 metų amžiaus). Maža kėdutė, maža lovytė, laiptukai, žaisliukai leido vaikams iš tikrųjų savarankiškai jaustis.

Violeta Karalienė, Žiburelio asistentė, prie staliuko buvo paruošus vaikams iš popieriaus sulipdyti obuoliuką. Klįavo, dirbo, džiaugėsi vaikučiai, pagaliau ant kaklo pasikabino pačių padarytą popierinį papuošalą.

Kun. Gražinos vyresniųjų skaučių būrelio sesės praneša, kad visi akiniai Lietuvos silpnaregiams šiomis dienomis jau turėtų pasiekti Lietuvą. Tikime, kad šis mūsų visų bendras darbas ir aukomis pasiektas tikslas padės silpnai regintiems Lietuvos vaikučiams ir suaugusiems geriau matyti ir kartu juos pradžiugins šv. Kalėdų proga.

Kun. Vladas Alekšonis, pratęsdamas prenumeratą kitiems metams, įteikė laikraščio išlaidų sumažinimui 100 dol. auką ir dar pridėjo 20 dol. už kalėdines švenčių korteles. Ačiū jam už tai.

E. Visockienė

ATSIŪSTA PAMINĖTI

„Ateitis“, 1993 m., nr. 4-5. Ši katalikiškos lietuviškos orientacijos žurnalą leidžia Ateitininkų Federacija. Redaktorė Danutė Bindokienė; redakcijos narė Ramunė Kubiliūtė, tech. redaktorius Jonas Kuprys. Administruoja Juozas Polikaitis. Žurnalas spausdinamas „Draugo“ spaustuviėje.

Šiame numeryje daug medžiagos iš Darbo dienos savaitgalio konferencijos, šv. Tėvo kėlonės į Lietuvą, ateitininkų veiklos svetur ir tėvynėje. Prozaistatovauja Vytautas Volertas. Daug nuotraukų, 40 psl.

„Skautų aidas“, 1993 m., nr. 8 (spalis). Leidžiamas nuo 1923 m. LSS Tarybos Pirmijos. Redaguoja Antanas Saulaitis ir Peledu skaitis, administruoja Albina Ramanauskienė. Žurnalas margas, įvairus, jaunatviškas ir skautiškas; 22 psl.; kaina metams – 5 dol.

„Eglutė“, 1993 m. spalio. JAV LB Švietimo tarybos leidinys, redaguojamas Nijolės Naušėdienės. Administruoja Marijos Nekalio Prasidėjimo seserys Putnam, CT. Tai vienintelis, už Lietuvos ribų leidžiamas, laikraštis lietuviškoms, su vykušiais jauniems skaitytojams pritaikytas rašiniais, piešiniais, eilėraštauks ir kitom įdomybėm. Vertas platesnio dėmesio, nes tinkamas tiems, kurie patys moka skaityti, ir tiems, kuriems skaito mama, tėtė, močiutė... Tikimės, kad „Eglutė“ žaliuoja visose lietuvininėse mokyklose kaip pagalbinis lietuviško švietimo priemonė.

„Lithuania in the World“. 1993 m. lapkritis/gruodis, nr. 1. Vyrčiausias redaktorius Stasys Kašauskas (jis, kartu su Valdemaru Katkum, yra šio žurnalo leidėjas). Žurnalas bus leidžiamas kas du mėnesiai, spausdinamas Spindulio spaustuviėje Kaune.

Reikia kone su nuostaba pripažinti, kad „Lithuania in the World“ yra geriausias anglų kalba leidinys, kokį iki šiol teko matyti. Spaudos darbas atliktas be priekaištų, gausu spalvotų iliustracijų, geras kreidinis popierius, kompiuterinė technika gali rungtyniauti su bet kuriuo pasaulio žurnalu. Nesarmata toki žurnalą paduoti į rankas kitataučiui (beje, anglų kalba gera). Turinys nepolitinis, bet kultūrinis, reprezentacinis. Kadangi šis tik pirmas numeris, tai medžiaga apima daugelį sričių (daugiausia supažindina skaitytoją su Lietuva, jos menu, kultūra), tačiau čia ne kelionių biuro ar oficialių straipsnių, o modernaus, kultūringo Europos krašto leidinys. Kol kas žurnalas dar neplatinamas JAV, bet verta šį pavadinimą prisiminti, kai bus nuspręstos jo užsiprenumeravimo galimybės.

• „Mūsų Vytis“, 1993 m., nr. 2. Leidžia Akademiniš Skautų Sąjūdis keturis kartus per metus, redaguoja Vytautas P. Mikūnas, administruoja Dalia Jecienė. Spausdinamas M. Morkūno spaustuviėje, Čikagoje. Žurnalas įsteigtas 1948 m. Vokietijoje, prenumerata metams – 10 dol. Tai akivaizdus Akademinio Skautų Sąjūdžio veiklos veidrodys su daug nuotraukų ir kitos skautiškos medžiagos gausa. Apie skautijos 75 m. sukaktį rašo N. Kernišauskaitė, taip pat yra įvairių skyrelių-skyrių. Žurnalas 40 psl.

Advokatas Gibaitis

6247 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60629

Tel. 1-312-776-8700

Virš 20 metų praktikos civilinėse ir kriminalinėse bylose